

Pääallystö- lehti

3/2019 KESÄKUU

Opettajat kiertoon –
riittävätkö resurssit?

7 >

Vuoden toimihenkilö

24 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

89. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLLYSTÖLEHTI 2019,

aineisto-	aineisto	ilmestyy
numero		
4.	21.8.	12.9.
5	9.10.	31.10.
6	20.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimit-
tajalle tai toimitussihteerille alla
oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toi-
mitus päättää julkaisukynnyksestä.
Kirjoittajat vastaavat omista kirjoi-
tuksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

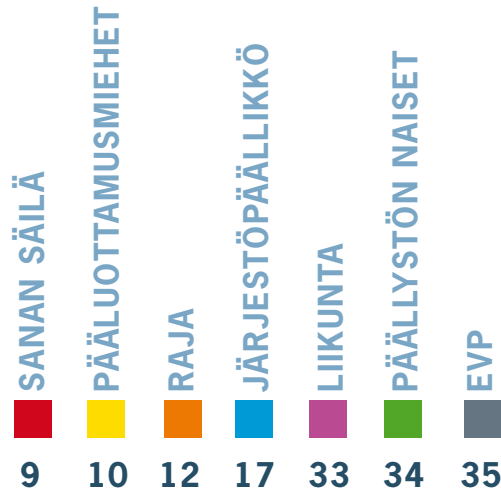
Mika Räisänen
mika.raisanen@paallystoliitto.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Osoitelähde: Päällystöliiton
jäsenrekisteri

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

RAJA- JA MERIVARTIOKOULUN KUULUMISIA S. 26

Kapteeni evp. Pasi Kylmämaa (oik.)
johti toukokuussa Rajavartijan pe-
ruskurssin valintakokeita Imatran
Immolassa. Kapteeni Jyrki Juvonen
toimi juoksutestin valvojana.

- 4 Koulutuspäällikkö Jukka Sonninen
- 6 Päätoimittajalta
- 15 Valittamisesta vaikuttamiseen
- 18 Paluuvirtaus on sisäänrakennettuna
- 20 Puheenjohtajapäivät
- 25 Maasotakoulu vaikuttaa valtakunnallisesti
- 31 Puheenjohtaja kävi Libanonissa

Päällystölehti onnittelee 4.6. ylennettyjä ja
palkittuja jäseniään.
Kuvat: Rodeo ja Matti Vihurila.

Vaikka läpi harmaan kiven

Saimme viime loppuvuodesta mediasta lukea valtionvarainministeriön ja työnantajapuolen edustajien vähättelevät kommentit siitä, että järjestöjen esille nostamat jaksamisen haasteet Puolustusvoimissa ovat vain yksittäistapauksia ja että puolustusvoimien työaikalaki on toiminut hyvin. Päälystöliitto teki loppukeväästä jäsenkyselyn selvittääkseen palveluksessa olevien jäsenten tuntemukset ja havainnot työssä jaksamisen sekä perhe-elämän ja työn yhteensovittamisen haasteista. Työaikaan liittyvillä kysymyksillä kartoitimme jäsenistömme työsidonnaisuuden määriä ja kestoja. Vastausprosenttia (53) voidaan pitää kaikilla mittareilla tarkasteltuna erittäin kattavana ja se osoittaa asian tärkeyden kiistattomasti. Suuret kiitokset kaikille kyselyyn vastanneille. Kyselyn tulokset vahvistavat aiemman tilannekuvamme aiheesta, eikä 773:n vastaajan tuntemuksia voida enää kuitata vetoamalla yksittäistapauksiin epäkohtien osalta. Ääntänne tullaan kuulemaan ja tulemme hyödyntämään kyselyn vastauksia täysmääräisesti.

Valtiovarainministeriön asettaman puolustusvoimien työaikalain muutostarpeita selvittävän työryhmän työskentely on nyt loppusuoralla. Työryhmätyön loppuraportti ja mahdolliset jatkotoimenpiteet ovat pääkirjoitusta kirjoittaessani vielä yhtä hämärän peitossa kuin Suomen hallitusohjelman sisältö ja hallituksen tuleva kokoonpanokin.

Toivottavasti keväiset vaalipuheet pitävät ja hallitusohjelma tuo raamit ja resurssit sille, että Suomella on edellytykset olla maailman turvallisimaa maa, paras maa meille suomalaisille. Akavankin liittokokouksessa ja hallitusohjelmataavoitteissa esille tuotu ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden riittävien resurssien turvaaminen on avaintekijä tuohon tavoiteltuaan pääsemiseksi. Tarvitsemme turvallisuusaloille lisää henkilöstöä ja riittävät resurssit ajanmukaisen kaluston hankkimiseksi. Lisäksi on otettava huomioon muuttunut turvallisuustilanne sen tuomine uusine uhkineen.

Lisähaasteita turvallisuusaloille on näköpiirissä lähitulevaisuudessa, kun heinäkuussa alkaa Suomen EU-puheenjohtajakausi. Tähän liittyen me turvallisuusalan virkamiesliitot olemme yhteisrintamassa nostaneet esille pitkäaikaisen tulkintaepäkohdan, joka on ajankohtainen jokapäiväisessä toiminnassa ilman EU-puheenjohtajakauttakkin eli milloin matka-aika voidaan lukea työajaksi. Matka-aikahan voidaan lukea työajaksi, mikäli sitä pidetään varsinaisena työsuorituksena. Työntajapuolen tulkinnan mukaan ei ole työsuoritus, jos esimerkiksi

Kuva: Mika Haapiainen

ammattisotilas siirtyy määrättyä virkamatkalle virka-autolla ja vie lisäksi käskyn mukaisesti mennessään tehtävässä tarvitsemansa varusteet ja aseet. Pitäisikö tulkinnasta olla huolissaan, sillä meidän mielestämme se on työsuoritus eikä vapaa-aikaa.

Meidän on sinnikkäästi vietävä sanomaamme eteenpäin jäsenistön ja isänmaan hyväksi, vaikka välillä tuntuisikin, ettei kukaan muu kuin me itse uskoisi asiaamme. Aika ajoin sinnikkyys ja sisu palkitaan. Siitä hyvänä osoituksena ovat Suomen Leijonat. Ylipäällikkömme kiitossanoja heille lainaten: "Vaikka läpi harmaan kiven". Menitte, ja se on uskomattoman paljon.

4.6 vietimme perinteisin menoin Suomen Marsalkka Mannerheimin syntymäpäivää, jonka paremmin tunnemme Puolustusvoimain lippujuhlan päivänä. Paraatien ohella päivään sisältyy mitalisadetta ja haluankin Päälystöliiton puolesta onnitella kaikkia ylennettyjä ja palkittuja. Kesä on myös lomien aikaa. Muistakaa tuolloin pysähtyä hetkeksi ja ottaa aikaa itsellenne ja läheisillenne, sillä työmies tai -nainen on palkkansa ja lomansa ansainnut. Olkoon kesä lämmin, tuulet suotuisat ja vettä kölin alla.

Jyrki Lukkarinen
puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290
• Toimisto avoinna arkisin 9–15. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.

Jäsensihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.

Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,

Jukka Mäkinen 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa.

LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi

(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Pääesikunnan koulutusosasto valmistelee sotilaille uutta fyysisen toimintakyvyn testausjärjestelmää, joka perustuu tehtäväkohtaisille vaatimuksille. Nykyiset kestävyys- ja lihaskuntotestit säilyvät uudessakin järjestelmässä, mutta kenttäkelpoisuussuorituksina kaikille pakollisista marssista, suunnistuksesta ja kenties myös nykymuotoisista palvelusammunnoista luovutaan. Jatkossa tehtävät luokitellaan neljästä viiteen vaatimustasoon. Fyysisesti raskaimpien vaativuustasojen testeihin sisältyy kenttäkelpoisuussuorituksia korvaavia tehtäväkohtaisia testejä. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön ensi vuonna.

Kuntosuorituksista tehtäväkohtaiseen toimintakyvyn testaukseen

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

- Punaisena lankana on, että jatkossa tehtävä määrää fyysisen toimintakyvyn vaatimukset. Järjestelmä on ikä- ja sukupuolineutraali, pelkistää koulutuspäällikkö, prikaatikenraali **Jukka Sonninen** uudistuksen keskeiset muutokset.

Koulutuspäällikön mukaan nykyiset ikäluokittaiset ja sukupuoleen perustuvat asteikot vääristävät sotilaiden fyysisen kunnon kokonaiskuvaa. Ikämiehellä ja nuorella sotilaalla voi olla kiitettävä kunto, mutta heidän fyysinen suoriutumisenensa on aivan eritasoista.

Uusi järjestelmä tuottaa sekä esimiehille että henkilölle itselleen tarkempaa tietoa siitä, millaiseen tehtävään kukin parhaiten soveltuu.

- Fyysisen toimintakyvyn vaatimuksia ei pidä sotkea virkojen kelpoisuusehtoihin tai tehtävien vaativuusluokitteluun. Fyysisten vaatimusten täyttäminen on reunaehto, eräänlainen ajokortti näytöksi siitä, että pystyy työstään suoriutumaan, täsmentää Sonninen.

Porrastettu järjestelmä

Tehtäväkohtaisessa toimintakyvyn vaativuusjärjestelmässä portaikko alkaa kevyestä sisätyöstä kohoten aina vaativimpiin erityistehtäviin. Minimitaso riittää esimerkiksi esikuntatehtäviin - erityisominaisuuksia edellytetään vaativimmilla tasoilla

työskenteleviltä, kuten mm. lentäjiltä, sukeltaisilta ja laskuvarjohyppähenkilöstöltä.

Koulutuspäällikkö painottaa kouluttajien tehtäviin kohdistuvia vaatimuksia.

- Kouluttaja, joka on maastossa vuorokauden ympäri ja useita päiviä peräkkäin johtamassa harjoituksia tai varotehtävissä, ei saa olla joukon heikoin lenkki. Heidän fyysisen vaatimustasonsa on kova.

Mitä sitten seuraa, jos henkilö ei täytä edes minimitasoa vaatimuksia?

- Tällöin henkilölle asetetaan seuraavan vuoden tulostavoitteeksi työnsä saavuttaminen. Jos tavoitetta ei saavuta, sillä voi olla vaikutusta henkilökohtaiseen palkkaan, toteaa Sonninen.

Muutoin fyysisen toimintakyvyn tasolla ei ole vaikutusta kenenkään tehtäväkohtaiseen palkkaukseen. Ketään ei myöskään irtanota, jos vaatimustasoa ei saavuta.

Kovia kannustimia ei siis ole. Minimivaatimuksena on taso 1, joka moniin tehtäviin riittääkin. Koulutuspäällikkö uskoo kuitenkin, että henkilöstö on motivoitunut pyrkimään minimitasoa korkeammille fyysisille vaativuustasoille. Myös se kannustaa, että eri tehtäviin valitaan aina parhaiten vaatimukset täyttävät henkilöt. Merkeilläkin voi olla vaikutusta.

- Jos esimerkiksi ulkoisella merkillä voi osoittaa, että on täyttänyt vaatimukset korkeimmalla tasolla viimeiset 10 vuotta, on sillä yleensä kannustearvoa, näkee Sonninen.

Vammoista vähän näyttöä

Lihaskuntotestien osalta kentän keskustelussa nousee usein esiin näkemys kohonneesta tapaturmariskistä, erityisesti vauhdittoman pituushypyn kohdalla. Ikäntymisen myötä riskialttius kasvaa, kun ruumis rappeutuu.

- Olemme selvittäneet asiaa, eikä tämän osalta ole tullut kauheasti näyttöä siitä, että ihmiset olisivat vammautuneet. Hyppytesti sinällään ei ole vaarallinen, syyt ovat jossain muualla, toteaa Sonninen.

Koulutusosastolla on pohdittu vaihtoehtois-

takin hyppytestiä, mutta vertailussa nykyinen on vetänyt pitemmän korren.

Vammoja on kuitenkin vuosien saatossa syntynyt. Aina Valtiokonttori ei ole niitä tapaturmakorvausten piiriin hyväksynyt. Koska testit ovat sotilaille pakollisia, esiin on nostettu Puolustusvoimien oman lisävakuumaturvan hankkiminen. Koulutuspäällikkö ei ajatukselle lämpene.

- Emme ole pohtineet mitään lisäturvaa. Valtiokonttori on valtion vakuuttaja.

Uusi testausjärjestelmä ei lisää liikuntaan suunnattua tukea. Työaikaa voi edelleen käyttää liikuntaan kaksi tuntia viikossa, ja liikuntaseteleihin voidaan osoittaa vuosittain 100 euroa henkilöä kohden.

- Ammattisotilaille fyysisen kunnon ylläpitäminen työajalla on hyväksyttävää työtä. Nyt viikkoliikuntaa ei aina käytetä, mikä on ihmeellistä, kun kunnon ylläpidosta on säädetty laissa. Esimiehillä on velvollisuus puuttua tähän ja toisaalta suunnittelulla mahdollistaa liikkuminen. Erityinen huomio pitää kohdistaa niihin, jotka eivät helposti minimivaatimuksia ylitä, linjaa Sonninen.

Opistoupseeriston korvaamisessa haasteita

Opistoupseerien määrän supistuessa, heidän tehtäviään siirretään pääosin aliupseereille sekä osin upseereille ja erikoisupseereille. Nyt ollaan tilanteessa, jossa opistoupseerit toimivat vaativissa erikoisosaamista edellyttävissä tehtävissä. Näiden täyttäminen tulevaisuudessa asettaa haasteita, sillä korvaamisen helpoin vaihe on ohi.

- Tähän saakka aliupseereita on sijoitettu vapautuneisiin alempiin opistoupseeritehtäviin ja tämä on onnistunut ihan hyvin. Nyt joudumme miettimään, miten aliupseerikoulutukseen luotaisiin sellaisia koulutusputkia, jotka johtaisivat vapautuviin ylempiin tehtäviin, toteaa Sonninen.

Koulutuspäällikön mukaan opistoupseerilla on tärkeä rooli ns. hiljaisen tiedon välittämisessä seuraajilleen. Hän toivoo, että opistoupseereita hyödynnettäisiin mentoointi- ja työpaikkaohjaajatehtävissä.

Opistoupseerien omaa osaamista ylläpidetään täydennyskoulutuksella.

- Maanpuolustuskorkeakoululta on avattu portteja mm. toimialapäälliköiden koulutukseen. Vaikka kokonaisia opinto-ohjelmia ei avatakaan, sieltä voidaan poimia muita osia tarpeen mukaan. Tällä mallilla täydennyskoulutusta viedään loppuun asti, näkee Sonninen.

Koulutusta tehostetaan

Asevelvollisten koulutusta kehitetään parhaillaan Koulutus 2020 -ohjelmalla, jossa tarkastellaan mm. koulutusjärjestelyjä ja -menetelmiä.

- Puolustusvoimain komentaja on todennut, että käynnissä oleva ohjelma ei ole revoluutio vaan evoluutio. Tämä on mielestäni hyvin sanottu, toteaa Sonninen.

Uudistukset kohdistuvat pääosin varusmies- ja reserviläiskoulutukseen, mutta samoja asioita tuodaan myös henkilökunnan koulutukseen. Kouluttajina toimivien pitää ymmärtää, mistä on kysymys.

- Edessä on paljon henkisiä haasteita, esimerkiksi johtajakoulutuksessa ja siinä, miten koulutuksella rakennetaan joukon luotamusta tai kehitetään ryhmäkiinteyttä. Nämä eivät ole helppoja asioita rivikouluttajille ja meillä on tässä paljon opetusvelkaa, näkee Sonninen.

Toinen käytännön muutos liittyy koulutusvälineistöön. Opeteltavaa on sisäammuntasimulaattoreissa ja virtuaalisissa koulutusympäristöissä.

- Tämä kaikki uusi tehdään koulutuksen lomassa. Voi syntyä ihmetystä ja pelkoakin, miten toimitaan. Tämän vuoksi yksiköiden päälliköt pitää valmentaa tulevaan, ja meidän on tehtävä valmiita koulutuspaketteja henkilöstölle.

Yksi uudistuksen perimmäinen tarkoitus on keventää kouluttajien työkuormaa. Turhan työn tekemistä pyritään karsimaan vakioimalla koulutuskäytäntöjä ja luomalla valmiita opetusmateriaaleja sekä karsimalla hallinnollista työtä.

Koulutusmateriaalit tuotetaan ja kerätään Puolustusvoimien yhteiseen mediapankkiin, josta kaikki voivat niitä hyödyntää. Näin samoja materiaaleja ei tarvitse tehdä jokaisessa yksikössä erikseen.

- Tavoitteena on tehostaa toimintaa ja ajankäyttöä, ehkä rahankin käyttöä, vaikka tämä ei olekaan mikään säästöohjelma, painottaa Sonninen.

Koulutuspäällikön mukaan mm. simulaattoreilla saavutetaan merkittäviä taloudellista hyötyjä. 10 M€:n investoinnilla saatetaan saada 30 M€:n säästö, kun kovapansamuntoja voidaan vähentää. Lisäksi tulevat ympäristöhyödyt.

Prikaatikenraali Jukka Sonninen mukaan Koulutus 2020 -ohjelmassa on kysymys evoluutiosta, jolla asevelvollisten koulutus modernisoidaan uudelle vuosikymmenelle.

Tehtäväkohtainen fyysisen toimintakyvyn vaatavuusjärjestelmä

- Käyttöön vuonna 2020
- Kestävyyssunnan mittarina Cooperin testi, vaihtoehtona polkupyöräergometri-testi. Alimman vaatavuustason tehtävissä voidaan käyttää myös UKK-kävelytestiä.
- Lihaskunnan mittareina vauhditon pituushyppy, istumaan nousu ja etunojapunnerrus.
- Lisäksi vaatavuustasokohtaisia tehtäväosuuksia. Ampumataidon ylläpitoon oma ohjelmisto.
- Vaatavuustasot: 1) Kevyt sisätyö, 2) Ulkotyö, vaihteleva kuormitus, 3) Ulkotyö, jatkuva kuormitus, 4) Ulkotyö, raskas kuormitus, 5) Vaativat erityistehtävät. (Tasojen yhdistäminen vielä mahdollista)
- Testit kuuluvat palvelusvelvollisuuteen työkuorman osoittamiseksi, minimimitavoitteena vaatimustaso 1.

Koulutus 2020 -ohjelma

- Kehitetään kutsuntoja, palvelusvalintoja, koulutusjärjestelmää ja -menetelmiä. Tavoitteena vaikuttava, kustannustehokas asevelvollisten koulutus.
- Hyödynnetään simulointi-, verkko- ja virtuaalikoulutusta. Koulutusta muokataan moduulirakenteiseksi. Koulutettavalle enemmän vastuuta omasta oppimisesta.
- Käytäntöjä kehitetään kokeilujen avulla. Uudet toimintatavat Puolustusvoimien laajuisesti käyttöön heinäkuusta 2020 alkaen.

Jukka Sonninen 58 v Koulutuspäällikkö Priikaatikenraali

- Työskennellyt aikaisemmin KAIPR:n komentajana, apulaissastopäällikkönä ja sektorinjohtajana PESUUNNOS:lla, aselajitarkastajana sekä valtioneuvoston turvallisuuspäällikkönä.
- Naimisissa, kaksi lasta
- Harrastaa kuntoliikuntaa, ammuntaa ja lukemista

Motto: "Parempi tehdä kerralla kuntoon kuin koko ajan korjata."

Ympäri mennään ja yhteen tullaan

Koko työuran kestävä oppiminen on nykyaikaa. Tämä tulee ilmi myös tämän lehden kahdessa artikkelissa. Opistoupseerien täydennyskoulutus on tarkoitus viedä loppuun muiden opintokokonaisuuksien opetusta hyödyntäen, poimien niistä osioita organisaation ja henkilön tarpeen mukaan. Nuorimmilla on edessään liki kahden vuosikymmenen palvelusura, joten tätä mahdollisuutta pääsee hyödyntämään vielä useampi jäsen, toivottavasti mahdollisimman moni.

Mielenkiintoinen tieto oli koulutuspäällikkö, prikaatikenraali **Jukka Sonnisen** kertoma uutinen aliupseerien koulutuksen kehittämisestä. Tämä on erittäin hyvä asia niin viraston kuin yksittäisten henkilöiden kannalta. Koulutuksella tähdätään opistoupseereilta vapautuvien ylempien tehtävien täyttämiseen.

Pakostakin joutuu miettimään, olisiko koulutusputki tullut avata jo aiemmin? Kuinkahan paljon osaamista ja sitä paljon puhuttua hiljaista tietoa ei ole ennätetty vuosien varrella siirtämään? Koulutuksen kehittämisestä tulee mieleen aiemmat ja lakkautetut luutnantti- ja jatkokurssit. Löytyisiköhän niistä aineksia tehtävään suunnittelutyöhön? Ympäri mennään ja yhteen tullaan.

Tekemisen meininki

Keväisillä puheenjohtajapäivillä oli hyvä tekemisen meininki. Edellisten neuvottelukierrosten tulokset ja valmistautuminen tulevaan kierrokseen herättivät monen yhdistyksen edustajassa mielenkiintoa. Useammastakin yhdistyksestä luvattiin esityksiä ja aloitteita syksyn edustajakokoukseen. Osallistukaa yhdistystenne kokouksiin ja vaikuttakaa. Hallinto odottaa postianne 31.8. asti.

Olemme pyytäneet teiltä lukijapalautetta ja sitä on saatu. Yhteystietonsa antaneiden kesken on arvottu pieniä tavarapalkintoja, jotka on jo lähetetty voittajille. Arpaonni suosi **Ville Seppää** ja **Juha Kärnä**.

Olemme kysyneet kevään aikana myös edunvalvojen koulutuskurssien kurssipalautteiden yhteydessä mietteitä Päälystöllehdestä. Moni kertoo lukevansa lehden kannesta kanteen. Meiltä lehden tekijöiltä toivottiin enemmän jäseniä ja yhdistyksiä opastavia ar-

Kuva: Siiri Susi

tikkeleita. Laitetaan toive ajatushautomoon. Vinkkejä aiheista otetaan vastaan vaikkapa oheisen linkin kautta.

Edellisessä numerossa järjestöpäällikkö **Arto Penttinen** pyysi liiton lomakohteissa vierailevia ottamaan valokuvia kohteista liiton käyttöön. Lehteen päätyvien kuvien osalta niiden tulee olla mieluiten järjestelmäkameralla otettuja. Uskoisin, että toimisto voi hyödyntää myös laadukkaista kännykkäkuvia nettisivuillaan.

Kesä ja kärpäset edessä

Lomasuunnitelmat tehty? Edessä tiukka rypistys eri tapahtumissa vai löhöilyä riippumatossa? Aivan sama. Tärkeintä on saada edes jonkinlainen katkos arkeen ja muutaman viikon hengähdystauko. Kesäkuu on myös monelle päälystöliittolaiselle jäsenelle huomi-onosoitusten kuukausi. Ylennykset ja mitalit, olette ne ansainneet.

Onnittelut!
Hyvää kesää!

Opettajat kiertoon – riittävätkö resurssit?

Teksti: Esa-Jaakko Hellman, Päälystöliiton hallituksen jäsen Kuva: Jaakko Määttä

Ilmavoimissa on valmisteilla opettajakiertoa koskeva ohjeistus, jolla halutaan varmistaa riittävä osaaminen Ilmasotakoulun johtokeskus-, johtamisjärjestelmä- ja lentoteknisen alan opetustehtävissä ja toisaalta helpottaa henkilöstösuunnittelua näihin tehtäviin. Tarkoitus on myös mahdollistaa opettajakierron jälkeen nousujohteinen tehtäväkierto ilmavoimissa. Kaikki ovat varmasti yhtä mieltä siitä, että puolustushaarakouluissa tulee olla riittävä ja ajantasainen osaaminen, jolla varmistetaan korkeatasoinen koulutus kaikille oppijoille. Mutta onko henkilön siirtäminen osana opettajakiertoa 2 - 3 vuodeksi toiselle paikkakunnalle paras keino osaamisen varmistamiseen ja riittävätkö henkilöstöresurssit kierron toteuttamiseen?

Osaaminen sinne missä sitä tarvitaan

Operatiivista työtä tekevät ja sitä tukevat yksiköt ovat jo nykyisessä henkilöstötilanteessa kuormittuneet ja painivat jatkuvien ylityöiden kanssa. Ilmavoimien koulutus- ja kelpoisuusjärjestelmä määrittää erilaisten lisenssien ja pätevyysien ylläpitoon vaadittavan koulutuksen. Näissä tehtävissä ammattitaidon ylläpitäminen edellyttää säännöllistä työskentelyä operatiivisissa yksiköissä. Korvaavan työntekijän kouluttaminen kestää tehtävästä ja yksiköstä riippuen usein 3 - 7 vuotta, joten toiminnan tulisi olla erittäin suunnitelmallista ja pitkäjänteistä, jotta opettajakierrolla ei aiheutettaisi lisäkuormitusta näihin Ilmavoimien ydintoimintoihin.

Ilmasotakoulun eri sektoreille on kaavailtu useita opettajakiertoon kuuluvia tehtäviä. Ovatko nämä kaikki tarpeen täyttää operatiivisista yksiköistä vai riittäisikö sektorille yksi opettaja, jolla on viimeisin ja ajantasainen osaaminen kyseiseltä toimialalta? Loput opetustehtävät toteutettaisiin virkamatkaperusteisesti kuten tänäkin päivänä. Tällöin osaaminen ja resurssit olisivat tehokkaimmin työnantajan käytettävissä siellä, missä niitä tarvitaan – joko opetustehtävissä tai operatiivisessa työssä. Mikäli opettajakiertoon kuitenkin päädytään,

tulee kiertoon kuuluvien tehtävien olla sisällöllisesti ja palkallisesti vaativampia sellaisia, että niissä aidosti tarvitaan siirrettävän henkilön substanssiosaamista täysimääräisesti. Opettajakiertoon kuuluvat tehtävät tulisi laittaa avoimeen hakuun ja niiden täyttämisen tulisi lähtökohtaisesti perustua vapaaehtoisuuteen. Työnantajalla on tuki direktio-oikeus määrätä tehtävähoidtaja ja päättää, missä virkamiehen työpanosta tarvitaan, mutta pakko siirroilla ei todennäköisesti saavuteta parasta mahdollista lopputulosta - ei työnantajan eikä työntekijän näkökulmasta.

Keppiä löytyy, järjestyykö porkkana?

Opettajakiertoon kuuluvat tehtävät ovat OTV-luokituksestaan pääsääntöisesti sa-

moja, joissa henkilöstö jo nyt palvelee. Mikäli perusteena on ammatillinen kehittyminen ja mahdollisuus hakeutua vaativampiin tehtäviin, tulee näitä tehtäviä olla aidosti saatavilla, kun henkilö palaa opettajakierrosta "omaan" joukko-osastonsa. Myös paluupäivämäärä olisi hyvä olla tiedossa jo tehtävämääräystä annettaessa, jotta mahdolliset henkilöstöryhmämuutoksetkin voitaisiin tehdä määräaikaisena ja opistoupseereille olisi tarjolla tehtäviä, joihin palata.

Vapaa-ajan merkitys ammatillisilaille on entistä tärkeämpää, ja työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen koetaan jo nyt usein haasteelliseksi. Opettajakierron mukainen määräaikainen paikkakunnan vaihtaminen kolmeksi vuodeksi on perheellisen virkamiehen näkökulmasta hankalin. Aika on pitkä "reppuointiin", mutta lyhyt koko perhe-elämän siirtämiseen, eikä se aina ole edes mahdollista. Perheestään erillään asuvalle virkamiehelle suoritetaan toki matkustamiskustannusten korvauksia matkoista perheen asuinpaikkakunnalle, mutta matkustamiseen käytettyä aikaa se ei korvaa. Esimerkiksi matka-aika Rovaniemeltä Tikakoskelle on noin seitsemän tuntia. Omalla autolla kuljettaessa pelkästään tien päällä kuluu lähes 24 vuorokautta vuodessa ja julkisia kulkuneuvoja käyttäen vielä tätäkin enemmän!

Yliluutnantti

Esa-Jaakko Hellman, (41 v)

- Kotipaikkakunta Rovaniemi
- Palvelustehtävä 1. Taistelunjohtajaoksen johtaja
- Lapin lennosto, Rovaniemi

Matkustaminen työajaksi

Teksti: Juha Susi

Poliisien, tullivirkailijoiden, rajavartioiden ja sotilaiden liitot edellyttävät matkustamisen luettavan työajaksi yhteisessä julkilausumassaan.

Suomen heinäkuussa alkava EU-puheenjohtajuuskausi työllistää poliisin, puolustusvoimien, rajan ja tullin henkilöstöä. Helsinkiin keskitettyjä kokouksia turvaamaan saapuu satoja turvallisuusalan virkamiehiä pääkaupunkiseudun ulkopuolelta ajoneuvoineen, kalustoineen ja tarvikkeineen. Turvallisuusalan virkamiesliitot ovat huolissaan työnantajapuolen tulkinnasta, jonka mukaan työkomennukselle matkustamista ei tässä tilanteessa pidettäisi työsuorituksena.

Valtion työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan matka-aika voidaan lukea työajaksi, mikäli sitä pidetään varsinaisena työsuorituksena. Sen, onko kyseessä työsuoritus, arvioi kukin työnantaja eli esimerkiksi Poliisihallitus.

Turvallisuusalan virkamiesliittojen tulkinta on, että aikaa, jolloin virkamies kantaa vir-

kapukua, työnantajan suoja-, voimankäyttö- tai viestintävälineitä sekä on työnantajan välittömän ja suoran työnjohto-oikeuden alaisuudessa ja työnantajan käytettävissä, on pidettävä työsuorituksena.

– Käytännössä muualta Suomesta Helsinkiin komennettavat poliisimiehet pakkaisivat virkavarusteet, mukaan lukien aseet, tukiaseet ja suojavarusteet virka-autoon ja matkustaisivat Helsinkiin. Työnantajan näkemyksen mukaan ajoon käytetty aika olisi työaikaa ainoastaan kuljettajalle, kertoo Suomen Poliisijärjestöjen Liiton puheenjohtaja **Jonne Rinne**.

Virkamiehen oikeusturva vaarassa

Työnantajan tulkinta on ongelmallinen yksittäisen virkamiehen oikeusturvan kannalta. Muuttuuko matka tarvittaessa työsuorituksiksi ja milloin? Myös kansalainen odottaa viranomaisen puuttuvan tarvittaessa häiriötilanteisiin.

– Mikä mahtaa olla suuren yleisön reaktio,

jos viranomaisen tunnuksellinen auto ajaa onnettomuuspaikan ohi pysähtymättä? Poliisimiehillä on toimivalta koko maassa sekä lakiin perustuva velvollisuus puuttua yhteiskunnan häiriötilanteisiin sellaisia havaitessaan, oli hän sitten työssä tai vapaalla, eikä tätä velvollisuutta tulisi keinotekoisesti ryhtyä kiertämään, täydentää Rinne. Ongelma ei rajoitu vain EU-puheenjohtajuuskauteen. Vaikka työnsuorituspaikalle siirrytään virka-autolla, kuljettaen työnantajan määräyksestä esimerkiksi aseita, suojavarusteita tai huoltovälineitä, varsinaisella työajalla matkustaa korkeintaan kuljettaja.

Jaksaa, jaksaa – työelämä on kestävyyslaji

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Juha Susi

Alussa olivat suo, kuokka - ja Jussi, aloittaa **Väinö Linna** Täällä Pohjantähden alla -trilogiansa. Lauseessa tiivistyy perisuomalaisena ominaisuutena ja hyveenä pidetty sisukkuus. Me suomalaiset olemme periksi antamattomia puurtajia, emmekä hevin lannistu ylivoimaisilta-kaan näyttävien haasteiden edessä. Viestit sekä Puolustusvoimien työpaikoilta että siviilimaailmasta kertovat kuitenkin karua kieltään siitä, että haasteita on vuosi toisensa jälkeen ilmaantunut entistä enemmän. Työn määrä on lisääntynyt ja kiire kasvanut. Olympialaisten hengessä joka paikassa pusketaan nopeammin, korkeammalle ja voimakkaammin. Sotaväen tilannetta kärjistää se, että esimiehet, asiantuntijat ja kouluttajat on valjastettu muuhunkin

kuin heidän päätehtävänsä - sotilaille on säilytetty hallinnollista sälää ja muuta sijais-toimintaa.

Vaikka Puolustusvoimat on hierarkkinen organisaatio, on monilla sen virkamiehillä tänä päivänä varsin itsenäinen työnkuva. Esimiehillä on johtamistehtävänsä ohella usein myös oman alansa asiantuntijarooli. Kaikilla on kädet töitä täynnä ja huutava tarve **Konsta Pylkkäsen** pohtimille välillä. Itsenäinen työnkuva on usein motivaatiotekijä, mutta se voi myös altistaa uupumukselle - varsinkin, jos henkilön kunnianhimo tai vaatimustaso oman työn tuloksille ovat kohtuuttoman korkealla.

Tehtävien luonteen vuoksi Puolustusvoimiin hakeutuu henkilöstöä, joka ei ensimmäisenä ole valittamassa ylivoimaiseksi kasaantuvasta työkuormasta. Sitkeitä sissee - ja Jusseja - löytyy. Mutta rajansa kaikella, sillä tolkuton työmäärä uuvuttaa sotilaan siinä kuin siviilinkin. Ja tällaisiin tilanteisiin törmää tavan takaa.

Työssä jaksamista pyritään tukemaan esimiestoiminnalla ja työaikajärjestelyillä. Työt pitää priorisoida ja jakaa tasapuolisesti. Alaisten kuormitusta pitää tarkkailla. Työaikojen pitää joustaa ja etätöitä tulee suosia. Kaikki nämä ovat tarpeellisia - mutta valitettavasti riittämättömiä - keinoja hallita henkilöstön jaksamista. Tehokkaan toimin-

nan, turvallisen työympäristön ja työhyvinvoinnin takaamiseksi tarvitaan muitakin.

Ensimmäiseksi Puolustusvoimien työaikalakiuudistus pitää saada maaliin. Nykyinen laki on muumioitunut muisto ajalta, jolloin kenttäarmeija kulki vielä konikalustolla. Tarvitaan säännökset, jotka turvaavat henkilöstölle riittävän levon sekä työn ja perhe-elämän paremman yhteensovittamisen.

Tolkullisten työaikasäännösten ohella tarvitaan lisää henkilöstöä. Toimintaympäristö on muuttunut ja tehtävät ovat lisääntyneet - nykyisellä väkimäärällä ei selvitä. Tämä on selviö, jota ei tarvitse enempää selvittää, kuten yleensä on ollut tapana, kun välttämättömyydet on haluttu haudata.

Tähän saakka Puolustusvoimat on tehostanut toimintaansa vähentämällä henkilöstöään ja kasaamalla työt jäljelle jääville. Nyt on jälleen aika ja tarve sotaväen ikimuistoiselle kehityskonseptille eli sille, että toimintaa terävöitetään palaamalla vanhaan käytäntöön. Tukipalveluihin palkataan osaavaa henkilöstöä ja ammattisotilaat keskittyvät koulutustaan vastaaviin tehtäviin.

Työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen kannalta avainasemassa on toimiva työterveyshuolto. Sen kanssa tehtävä tiivis yhteistyö mahdollistaa ennakoivan ja viiveettömän puuttumisen yksikön tai yksilön ongelmatilanteisiin. Yhteistyöllä ylläpidetään eri toimijoiden tarvitsemia tilannekuvaa työterveydestä. Komentajien ja henkilöstöpäällikköiden pitää tietää joukkonsa kokonaistilanne, esimiesten tulee tuntee yksikkönsä tilanne ja jokaisen työntekijän oman työkykynsä tola. Huomion pitää olla siinä, miten työntekijöiden työkykyä pidetään yllä ja toisaalta ennalta ehkäistään sitä vaarantavia tekijöitä. Kuormitus, rajoitteet ja riskit pitää tiedostaa.

Työnantajalta vaaditaan siis paljon. Samalla kun nämä asiat laitetaan kuntoon, voidaan myös työntekijöitä motivoida kestäväen työkuorman ylläpitoon. Pitää liikkua monipuolisesti, syödä hyvin, levätä ja nukkua riittävästi sekä pitää huolta sosiaalisista suhteista. Pelkän työelämän sijaan on hyvä keskittyä enemmän elämäntyöhön: siinä elämä on ensin ja työ tulee sen jälkeen, sillä ilman elämää ei ole sitä työtäkään.

Puhelinpäivystyskokeilu on osoittautunut toimivaksi Puolustusvoimissa

Teksti ja kuva: Marko Jalkanen

Puolustusvoimissa on ollut muutama vuoden ajan kokeilussa puhelinpäivystys, kun huolintaliike vaatii sotilasmateriaalia lähettävän organisaation asettamaan yhteyshenkilön kansainvälisen ilma-tai merikuljetuksen ajaksi. Näissä tilanteissa puolustusvoimien henkilöstölle on käsketty vapaa-aikaan ulottuvia velvoitteita päivystää puhelinta ja olla samalla valmiudessa aloittaa ajasta ja paikasta riippumatta välitön virkatehtävien hoito puhelimen välityksellä. Kokeilu on osoittautunut toimivaksi ja kertoo, että tänä päivänä puhelinpäivystyksen kaltaiselle toiminnalle on puolustusvoimissa tarvetta. Organisaation toiminta on keskeytymätöntä ja jatkuva, mutta kaikkia virkatehtäviä ei tarvitse aina sitoa tavanomaiseen työaikaan ja virkapaikalle: asiantuntijatehtäviä voidaan tehdä myös muutoin.

Puolustusvoimien työaikasopimuksessa (PVTAS) ei kuitenkaan ole erikseen sovittu tämän kaltaisen päivystyksen korvauksista eikä lisistä. Siinä on kirjaukset täyden vuorokauden kestävän päivystyspalveluksen korvauksista, jolloin päivystys voi olla joko virkapaikalla tapahtuvaa tai päivystyspaikkaan sitomatonta päivystämistä. Tätä toimintaa ei kuitenkaan ole tarkoitettu sovellettavaksi siten, että virkamies päivystäisi yhtäjaksoisesti useita vuorokausia huolintaliikkeen vaatimusten mukaisesti. PVTAS:ssa on kirjaukset myös vapaamuotoisesta varallaolosta, jolloin virkamiehellä on velvollisuus olla hänen varsinaisen virka-aikansa ulkopuolella tavoitettavissa puhelimitse niin, että työnantaja voi kutsua hänet tarvittaessa töihin. Virkamiehen on saavutettava työpaikalle jonkin erikseen määritetyn aikamäärään, kuten esimerkiksi kahden tunnin kuluessa.

Kun vapaamuotoisessa varallaolossa virkamies menee työn luokse, niin puhelinpäivystyksessä työ tulee viestintävälineen välityksellä virkamiehen luokse. Tämä tulee erottaa jatkossa myös PVTAS:n korvauserusteissa. Nyt kokeilussa puhelinpäivystyksen ajalta virkamiehelle maksetaan rahakorvaus, joka on vapaa-aikaan sijoittuvalta päivystystunnilta 25 % korottamattomasta tuntipalkasta. Lisäksi virkamiehelle makse-

taan hälytysrahan suuruinen korvaus kultakin kalenterivuorokaudelta, jolta hän suorittaa puhelimitse päivystyksen edellyttämiä tehtäviä. Mikäli näistä aiheutuu yli tunnin työsuoritus kalenterivuorokaudessa, huomioidaan tämä aika työajan laskennassa samalla tavalla kuin se virkamiehen kohdalla muussa työssä huomioitaisiin. Jotain tämänkaltaista korvausten on oltava myös jatkossa, mikäli puhelinpäivystys saadaan liitettyä pysyvästi Puolustusvoimien työaikasopimukseen.

Puhelinpäivystyksessä toimineet virkamiehet ovat kertoneet, että päivystys rajoittaa vapaa-ajan toimintaa merkittävästi. Päivystykseen liittyvän kirjallisen materiaalin on oltava koko ajan käden ulottuvilla. Turha on kuvitella menevänsä esimerkiksi lasten kanssa uimahalliin uintivuoroille tai muutoinkin kuntoilemaan puhelimen ulottumatto-

Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen kansainvälinen terminaali kuuluu puhelinpäivystyskokeiluun ja kokemukset ovat olleet pääasiassa positiivisia. Korvauserusteiden toivotaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

miin, kun koko ajan tulee olla valmiudessa aloittamaan virkatehtävien hoito puhelimen välityksellä. Tästäkin huolimatta puhelinpäivystys olisi tervetullut uudistus tuoden muun muassa joustavuutta työskentelytapoihin ja -paikkoihin. Puolustusvoimissa saattaa olla myös muita jatkuvaa asiantuntijavalmiutta edellyttäviä tehtäviä, joihin puhelinpäivystys sopisi erinomaisesti, mutta tehtäviä ei ole vielä tunnistettu. Näistä tehtävistä kuulisimme Päälystölaiton luottamusmiesryhmässä mielellämme lisää.

Dokumentoi ja tallenna aina allekirjoitettu tehtävänkuvauksesi

Teksti: Marko Jalkanen

Kun vaativuudenarvioinnissa tehtävän vaativuusluokka nousee, kentällä esiintyy aika ajoin epäselvyyttä, mistä lukien uutta korkeampaa tehtäväkohtaista palkanosaa tulisi maksaa. Tehtävänkuvauksen paikkansapitävyydessä vastuu ei ole jakamaton, vaan se on jaettu sekä tehtävänhoitajalle että esimiehelle. Yhdessä allekirjoitettu tehtävänkuvaukseen antaa perusteet tehtäväkohtaisen palkanosan maksamiselle.

Palkkausta koskevien sopimusmääräysten mukaan tehtäväkohtainen palkansa maksetaan tehtävänkuvauksen allekirjoittamisesta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien sen jälkeen, kun joukko-osaston komentaja (vast.) on vahvistanut vaativuusluokan. Nyt epäselvyyttä ovat aiheuttaneet tilanteet, jolloin tehtävänkuvaukseen joudutaan allekirjoittamaan useampaan kertaan, kun se palautetaan vaativuudenarviointiryhmästä korjattavaksi tehtävänhoitajalle ja hänen esimiehilleen. Puutteelliset kirja-

ukset tai työjärjestykselliset virheet ovat voineet johtaa kuvauksen palauttamiseen, mutta on niitä palautettu myös pelkkien kirjoitusvirheiden johdosta. Näissä kaikissa palautuksissa on ongelmallista se, että tietojärjestelmässä olevan sähköisen tehtävänkuvauksen, josta vaativuudenarviointi yleensä suoritetaan ja jonka joukko-osaston komentaja (vast.) lopulta vahvistaa, allekirjoituspäivämäärä muuttuu myöhemmän ajankohtaan. Vaativuusluokan noustessa uutta, korkeampaa vaativuusluokkaa voidaan maksaa vain allekirjoittamisesta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien ja sen kuvauksen perusteella, josta vaativuus on arvioitu ja jonka komentaja on vahvistanut.

Yksittäisen virkamiehen palkkaturvan kannalta on suositeltavaa, että tehtävänhoitaja dokumentoi itselleen jokaisen yhdessä esimiehensä kanssa allekirjoittamansa tehtävänkuvauksen ennen kuin kuvaus siirtyy tietojärjestelmässä vaativuuden arviointiin

ja vahvistettavaksi komentajalle. Dokumentoinnin voi tehdä joko tulostamalla tai ottamalla kuvauksesta itselleen pdf-tulosteen. Näistä dokumenteista on tarvittaessa todennettavissa joku muu allekirjoittamisajankohta kuin mikä on nähtävissä tietojärjestelmässä ja joista vaativuudenarviointi ja vahvistaminen yleensä tehdään. Mikäli tehtävän vaativuusluokka nousee arviointikierroksella ylöspäin ja virkamiehellä on osoittaa dokumentti, että kyseisen tehtävän kuvaus on jo aiemmin allekirjoitettu kuin mitä viimeisin allekirjoituspäivämäärä osoittaa, on syytä ottaa yhteyttä omaan luottamusmieheen. Vastaavasti jos tehtävänkuvauksen aiempaa allekirjoituspäivämäärää ei ole todennettavissa ja tehtäväkohtainen palkansa on vaativuudenarvioinnissa noussut ylöspäin, uuden vaativuusluokan taannehtivalle maksamiselle ei ole tarkentavan virkaehtosopimuksen mukaisia perusteita.

Kahden vuoden takuupalkka on tarkoitettu sovellettavaksi kaikkiin valtakunnallisiin organisaatioihin

Teksti: Marko Jalkanen

Takuupalkkaus on aina poikkeusjärjestely, ja peruslähdekohtana on, että palkkaus määräytyy tehtävien vaativuuden perusteella. Lainsäätäjä on velvoittanut puolustusvoimien työnantajan selvittämään siirtotapauksissa mahdollisuus järjestää tehtäviä siten, että tehtävän vaativuusluokka ei alenisi. Pitkäjänteisen henkilö- ja urasuunnittelun kautta voidaan varmistaa se, että puolustusvoimien henkilöstö siirtyy ensisijaisesti aina ylempään virkaan tai vähintään samantasoiseen tehtävään. Pitkäjänteisen urasuunnittelun kautta tulisi voida minimoida tilanteet, joissa henkilön peruspalkka alenisi siirron vuoksi. Siirtojen tulee perustua ensisijaisesti siirrettävän henkilön vapaaehtoisuuteen eikä siirrosta saa koitua kohtuutonta haittaa

siirtyvälle virkamiehelle tai tämän perheelle. Jos vapaaehtoisia ja sopivia hakijoita ei löydy, käytetään siirtovelvollisuutta.

Vuonna 2003, jolloin valtaosa puolustusvoimien eri sopimusaloista siirtyi tehtäväkohtaisten palkkaussopimusten piiriin, takuupalkka sovittiin enintään yhdeksi vuodeksi. Tilanteissa, joissa virkamies oli hoitanut tehtäväänsä vähintään vuoden ajan ja hänet siirtovelvollisena siirrettiin alemman vaativuusluokan tehtävään, maksettiin hänelle entisen suuruista tehtäväkohtaista palkanosaa yhden vuoden ajan.

Vuonna 2008 lisättiin palkkaussopimukseen erityinen kahden vuoden takuupalkkaus minimoimaan virkamiehen negatiivisia palkkavaikutuksia. Siirtovelvollisuuden perustuvissa siirroissa toiselle paikkakunnalle

silloin, jos virkamies oli hoitanut tietyn vaativuusluokan mukaista tehtävää vähintään kahden vuoden ajan, maksettiin sopimusmääräysten perusteella entisen suuruista tehtäväkohtaista palkanosaa kahden vuoden ajan. Sopimuksentekohetkellä todettiin yhdessä, että siirtovelvollisuuteen perustuvat paikkakuntien väliset siirrot puolustusvoimien valtakunnallisissa organisaatioissa kuuluvat erityisen kahden vuoden takuupalkan piiriin. Tuolloin valtakunnallisia organisaatioita puolustusvoimissa oli ainoastaan Johtamisjärjestelmäkeskus ja Ruokahuollon palvelukeskus.

Tänä päivänä paria puolustusvoimien hallintoyksikköä lukuun ottamatta kaikki ovat valtakunnallisia joukkoja ja niiden toiminta on hajaantunut ympäri Suomea. Virkamiehen ollessa velvollinen siirtymään vaativuudeltaan alempaan tehtävään hallintoyksikön toiselle työpisteelle, joka sijaitsee toisella paikkakunnalla, näissä joukoissa tulee soveltaa kahden vuoden takuupalkkausta. Siirrettäessä virkamies esimerkiksi Porin prikaatin Säkylän varuskunnasta Turkuun, yksilön kannalta siirtovelvollisuudesta johtuva haitta on aivan yhtä suuri, jos hänet siirretään prikaatiin kuuluvaan Lounais-Suomen aluetoimistoon tai samassa rakennuksessa olevaan Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen 2. Logistiikkarykmentin esikuntaan.

Vuoden 2019 virastoerän neuvottelutuloksesta sopimus

Teksti: Jukka Mäkinen Kuva: Matti Vihurila

Rajavartiolaikoksessa saavutettiin 14.3. neuvottelutulos kuluva vuoden virastoerästä (0,75 % Rajavartiolaikoksen palkkasummasta 1.4.2019 lukien) kaikkien sopijaosapuolien välillä. Liittojen hallinnot ovat käsitelleet neuvottelutuloksen ja kaikki ovat sen hyväksyneet. Lisäksi valtiovarainministeriö on tarkastanut ja hyväksynyt saavutetun neuvottelutuloksen. Rajavartiolaikoksen tarkentavat virkaehtosopimukset on allekirjoitettu 5.4. ja näin ollen niiden toimeenpano on aloitettu.

Sopimusmuutoksista aiheutuvat palkkausmuutokset on pääosin toteutettu

Työnantaja on tehnyt Kompassin osioon *Toimintamme - Henkilöstöjohtaminen - Virkaehtosopimukset* ja niihin liittyviin määräyksiin kaikki tarvittavat tekniset muutokset, jotka aiheutuivat tämän vuoden neuvottelukierroksesta. Suoria palkkavaihtuksia aiheuttavia sopimusmuutoksia 1.4. lukien kiinteiden palkkojen osalta tuli palkkausjärjestelmäsopimukseen ja sen liitteenä oleviin tehtäväkohtaisen palkanosan taulukkoon, suoritusosaan sekä lisäpalkkioliitteeseen. Lisäksi päivityksiä tuli palkkausjärjestelmäsopimuksen allekirjoituspöytäkirjan liitteisiin 1 (vaativuusarvioin-

tikäsikirja) ja 3 (erityisosaluettelo). Nämä muutokset on toteutettu huhtikuun ja toukokuun palkanmaksun yhteydessä. Muoni on rajavartioasema muuttui tällä neuvottelukierroksella suureksi rajavartioasemaksi, mikä tarkoittaa sitä, että Muonioon on perustettu vartioaseman varapäällikön tehtävä vastaavalla tavalla kuin muillakin suurilla rajavartioasemilla on ollut. Tehtävä on perustettu palkkausjärjestelmään ja sen vaativuusarviointi on käsitelty toukokuun palkkalautakunnan kokouksessa.

Lentolisäjärjestelmän soveltamisessa epäselvyyksiä

Rajavartiolaikokseen neuvoteltiin tällä kierroksella kokonaan uudenmallinen lentolisäjärjestelmä, josta on poistettu kaikki viittaukset palvelussitoumuksiin ja niiden perusteella maksettaviin palkkioihin. Lentolisä maksetaan uuden sopimuksen myötä virkamiehen tehtävän, Vartiolenolaivueessa tai Puolustusvoimissa palvelun ajan, tarvittavien lupakirjojen ja tarkastusoikeuksien perusteella. Esimerkiksi ohjaajien osalta lisäpalkkion maksamisen edellytyksenä on ensiksi se, että virkamiehellä on voimassa oleva ansiolentäjän lupakirja ja hän palvelee tehtävässä, joka edellyttää ansiolentäjän lupakirjaa. Sen jälkeen ratkaistaan palvelusajan perusteella se, mitä tasoa

(aloitustaso, 10 vuoden taso tai 17 vuoden taso) virkamiehelle maksetaan. Palvelusai-
ka määräytyy virkamiehen virassa (Varti-
olentolaivue tai Puolustusvoimat) palvelun
ajan ja lupakirjaa edellyttävän tehtävän pe-
rusteella. Palvelussitoumuksen allekirjoit-
uspäivällä tai lentokoulutuksen aloituspäi-
vämäärällä ei enää ole mitään merkitystä
lentolisää määritettäessä.

Soveltamisen osalta on ollut niin työnan-
tajalla kuin virkamiehilläkin epäselvyyksiä.
Pääosin epäselvyydet on selvitetty, mutta
kolmen ohjaajan osalta vanhan järjestel-
män aikana on Päälystöliiton näkemyksen
mukaan syntynyt oikeus 10,5 vuoden oh-
jaajan lisäpalkkion maksamiseen. Tämä oli-
si pitänyt meidän näkemyksemme mukaan
huomioida kyseisten virkamiesten palkanli-
sissä 1.4.2019 lukien. Asiaa on käsitelty
Päälystöliiton luottamusmiessyöryhmässä ja
erimielisyys on sen jälkeen esitelty 10.5.
liiton työvaliokunnalle. Työvaliokunta päät-
ti, että tapaus viedään valtion virkaehtoso-
pimusasioiden pääsopimuksen mukaiseen
erimielisyysmenettelyyn. Välittömän neu-
vonpidon neuvottelupyynnö on toimitettu
Vartiolutolaivueen esikuntaan 17.5. Riita-
asia edennee aikanaan paikallisneuvotte-
luihin.

Toinen käsittelyssä oleva erimielisyysasia
koskee vanhempien huoltomekaanikkojen

lentolisän suuruutta tapauksissa, joissa
huoltomekaanikot toimivat tällä hetkellä
kelpuutuksien mukaisesti vastaavissa teh-
tävissä kuin lentomekaanikot. Työnantaja
tulkitsee, ettei huoltomekaanikoille voida
maksaa uudessa järjestelmässä vaativan
lentoteknillisen tehtävän lentolisää, koska
he eivät ole palvelleet nimenomaan lento-
mekaanikon tehtävänimikkeellä vaadittua
viittä (5) vuotta. Tämäkin asia käsitellään
aikanaan Päälystöliiton luottamusmiessyöry-
hmässä ja työvaliokunnassa ja tehdään pää-
tös mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Kehittämisyöryhmän työlistalle selvitettäviä asioita

Virastoeräneuvottelujen yhteydessä laadi-
ttiin erillinen pöytäkirja, jossa yhtenä asia-
kohtana on ohjeen laatiminen hallintoyk-
siköille luottamusmiesten ajankäytöstä.
Ohjeen tarkoituksena on selvittää menet-
telytapoja silloin, kun luottamusmiehelle
annetaan vapautus muista virkatöistä esi-
merkiksi virkaehtosopimusneuvotteluihin
osallistumiseksi tai niihin valmistautumista
varten. Tätä ohjetta on tarkoitus käsitellä
kehittämisyöryhmän kesäkuun ja elokuun ko-
kouksissa, ja syyskuun kokouksen jälkeen
tavoitteena on saada se käyttöön hallinto-
yksiköihin.

Toinen neuvottelujen aikana esille tullut

kokonaisuus on työaikasopimuksen 5 §:n
mukainen tasoitusvapaajärjestelmä. En-
nen kesäkuun kehittämisyöryhmää työnan-
tajalle on lähetettävä järjestöjen esitykset
järjestelmän kehittämisestä. Esitykset voi-
vat olla perustyötä tekevien tai esimiesten
näkökulmasta esitettyjä. Tästä olen lähes-
tynyt rajan piiriä sähköpostilla ja pyytänyt
esitykset viimeistään 9.6. kuluessa. Jär-
jestelmän kehitystyötä on tarkoitus jatkaa
koko vuosi, ja tavoitteena olisi saada jota-
kin kättä pitempää jo lokakuussa huomioi-
tavaksi Rajavartiolaitoksen toimintakäskyn,
tulossuunnitelman 2020 sekä toiminta- ja
taloussuunnitelman 2021 - 2024 laadin-
nassa.

Uusi työaikalaki astuu voimaan vuoden
2020 alusta lukien. Kehittämisyöryhmän tou-
kokuun kokouksessa käytiin ns. lähetekes-
kustelu siitä, olisiko uudessa laissa joitakin
sellaisia kohtia, joita voitaisiin heijastaa Ra-
javartiolaitoksen työaikasopimukseen. Jär-
jestöille jäi kotiläksyksi tutustua kyseiseen
lakiin huolellisesti ja miettiä kohtia, joita
olisi mahdollista ottaa osaksi työaikasopi-
musta. Mitään veloitetta tähän ei ole, mut-
ta tarkastelu kannattaa joka tapauksessa
tehdä. Asian käsittelyä jatketaan kesäkuun
kokouksessa.

Mitä jäsenen tulee muistaa suunnitellessaan reserviin siirtymistä?

Teksti: Jaakko Levä

Mitä asioita tulisi valtion palveluksessa olevan virkamiehen ottaa huomioon, kun eläkkeelle siirtymisen ajankohta lähestyy? Virkamiehen velvollisuus on ajoissa ennen eläköitymistä aloittaa asioiden selvittäminen, koska päätöstä eläkkeelle siirtymisestä ei voi tehdä kukaan muu kuin virkamies itse. Lisäksi eläkettä on aina haettava itse, sillä Keva voi antaa valituskelpoisen eläkepäättöksen vain hakemuksen perusteella.

Aluksi eläkeasioista tulisi keskustella kotona ja järjestellä mahdolliset perheasiat kuntoon, jotta voi jäädä eläkkeelle hyvillä mielin ja päätöksen takana on perheen 100-prosenttinen tuki. Noin vuosi ennen arvioitua eläkkeelle jäämistä tulee tarkistaa Kevan arvio mahdollisesta eläkkeestä. Arviosta tulisi aina olla yhteydessä Kevan asiakaspalveluun joko sähköpostilla tai mieluiten puhelimitse. Sotilaseläkkeen mahdollinen alkamisaika ja arvio kertyneestä eläkkeen määrästä perustuvat aina Kevan käytössä oleviin tietoihin. Arvio eläkkeestä perustuu siihen oletukseen, että sotilasvirassa tai rajavartijana tehty ura jatkuu ilman katkoksia samassa tehtävässä aina eläkkeen alkamisajankohtaan saakka.

Tarkista aina myös oma työeläkeotteesi, joka löytyy Kevan *Omat eläketietosi* -palvelusta, osoitteesta www.keva.fi/elaketietosi. Tuolla otteella näkyvät sinua koskevat

tiedot sotilaspalveluksesta, mahdollisista palkattomista etuuksista, muista työ- ja virkasuhteista sekä tietysti mahdollisista keskeytysajoista. Muistathan, että työeläkeote kannattaa aina tarkistaa ennen eläkkeen hakemista, sillä tulevan eläkkeesi määrä lasketaan työeläkeotteen tietojen perusteella. Mikäli havaitset niissä jotain epäselvyyksiä, tulee sinun olla yhteydessä työnantajaan ja Kevan asiakaspalveluun. Tulevan eläkkeen määrään voit tarkistaa liiton laskuria hyväk-

sikäyttäen yhdessä työeläkeotteen kanssa, jolloin saat varmasti samoilla ansioilla olevat vuodet liiton laskurin käyttöön. Muista aina liiton laskuria käyttäessäsi, että laskuri on vain tukiväline kartoittamaan eläkkeeseesi vaikuttavia asioita ja varsinaisen päätöksen tekee Keva.

Saatuasi selvytyden kaikesta mahdollisesta eläkkeeseesi vaikuttavista asioista ja kun olet päättänyt, milloin jätät pois töistä, olet valmis tekemään eläkehakemuksesi. Tee työnantajallesi (nimittävälle viranomaiselle) kirjallinen irtisanoutuminen hyvissä ajoin ennen varsinaista viimeistä työpäivää. Hae vanhuuseläkettä 1 - 2 kuukautta ennen sen alkamista. Eläkettä voit hakea joko sähköisesti tai kirjallisesti. Sotilaana tarvitset ha-

kemuksen liitteeksi VE-liitteen ja sen saat työnantajaltasi.

Saat kirjeitse Kevan päätöksen eläkkeestäsi, kun sen maksu alkaa. Kevan sähköisessä palvelussa olevassa oppaassa "Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilöstön eläketurva" kerrotaan tarkemmin sotilaseläkkeestä ja siihen liittyvistä yksityiskohdista. Jos haet eläkkeesi alkamaan 1.1.xxxx, saat tuolloin Kevalta väliaikaisen päätöksen, koska kaikki lisäpalkkiotiedot eivät ole vielä saapuneet Kevaan. Vasta kun tammi-helmikuussa työnantajalta saadaan kaikki tarvittavat tiedot, annetaan lopullinen päätös. Mikäli jätät kesken vuotta eläkkeelle, antaa Keva suoraan lopullisen eläkepäättöksen.

PUOLUSTUSVOIMIEN JA
RAJAVARTIOlaitoksen
HENKILÖSTÖN ELÄKETURVA

Kuva: Keva

Valittamisesta vaikuttamiseen

Teksti: Maavoimien pääluottamusmies Ilkka Huttula

Kuva: Merja Hämäläinen

Olisiko syytä ottaa kantaa, jos työyhteisössä asiat ovat menossa tavalla tai toisella pieleen?

Luottamusmiesryhmä on saanut kentältä viestiä, että puolustusvoimissa työvuorojen ja harjoitusten suunnittelu tuntuu ontuvan pahasti. Hallintoyksiköissä suunnitelmat ja käskyt tehdään viime tipassa, eikä huolellisuus aina näy lopputuloksessa. Allekirjoitettuja työvuoroluetteloita ja harjoituskäskyjä joudutaan korjaamaan ja täydentämään ”lennossa”. Tästä aiheutuu henkilöstölle lisää kiirettä ja stressiä. Hallintoyksiköt kamppailevat selviytyäkseen lakisääteisistä ja toimintasuunnitelmien mukaisista tehtävistään, joita hoidetaan liian pienillä henkilöstöresursseilla. Tuskaa eivät yhtään helpota päivittäiset ”pikatilanteet”, joista on tullut meille arkea.

Onko niin, että suunnittelun ja suunnitelmien laadinnan osaaminen on kadonnut vai elämmekö alati hektisemmässä arjessa? Olemmeko tilanteessa, jossa ennakoiva ja tarkka suunnittelu jätetään ajan puutteen vuoksi vähemmälle? Nyt hallintoyksiköissä työnantajan perehdyttämistoimenpiteet ovat osittain puutteellisia: esimiesten vaihtuessa heidän koulutuksestaan ja ”sisäänajostaan” ei aina huolehdita riittävästi. Vi-

rastomme henkilöstöstä otetaan todellakin kaikki irti. Kiire on kaikilla, nyt ja huomenna, eikä helpompia aikoja ole näkyvissä. Mutta mistä se johtuu - useimmiten huonosta esimiestyöstä ja onnettomasta suunnittelusta. Päälystöliiton luottamusmiesryhmässä jaamme tuskan, mutta emme ymmärrä sitä, miksi jäsenistö lisää omaa työtaakkaansa seuraamalla menoa sivusta puutumatta aktiivisemmin asioiden kulkuun. Aina on helppoa arvostella ja huudella jälkeenpäin muiden selän takana. Siksi meillä tuleekin olla tarjota ratkaisukeskeinen ja rakentava suhtautuminen näihin ongelmiin - kohdistusammunnassakin reunakymppi korjataan tähtiämiä siirtämällä napakymppiksi. Ammattikuntamme henkilöstö on kokonaisuudessaan osaavaa ja kokenut, ja tämän voimavaran tulee olla työnantajan käytössä. Ei ole kenenkään etu, jos asioiden annetaan ajautua ”karille” tai pahimmillaan ristiriitatilanteeseen asti. Itseen kohdistuvassa ongelmatilanteessa tulee yksittäisen jäsenen tukeutua ensisijaisesti paikalliseen luottamusmieheen, joka auttaa ja selvittää asiaa yhdessä esimiehen tai työnantajan edustajan kanssa. Puolus-

tushaarojen ja keskustason pääluottamusmiehet tukevat häntä tarvittaessa. Luottamusmiehet ovat luonnollisesti aina myös työnantajan käytettävissä neuvonantajina mm. henkilöstöön liittyvien käskyjen, suunnitelmien ja päätösten laadinnassa. Kokemuksemme mukaan asioihin tulee ja pitää ottaa kantaa jo valmisteluvaiheessa. Silloin niistä on huomattavasti helpompi sopia ja yhdessä suunnitella kuin selvittää jälkikäteen, miksi jokin meni pieleen. Hyvässä työyhteisössä uskalletaan hyödyntää päätöksenteossa organisaatioon ja henkilöstöön kertynyttä osaamista ja ideoita. Perusteellinen ja laadukas asioiden valmistelu luo osaltaan kuvaa nykyaikaisesta ja tehokkaasta organisaatiosta, joka rohkeasti osaa tarvittaessa käyttää sille vuosien ja vuosikymmenten saatossa kertynyttä osaamis pääomaa – sitä kuuluisaa ”hiljaista tietoa”.

Jäsenkysely

Päälystöliiton palveluksessa oleville

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

Päälystöliitto järjesti vuoden alkupuolella kyselyn Surveypal-järjestelmällä palveluksessa oleville jäsenistölleen. Sillä pyrittiin kartoittamaan jäsenistön tämän hetkisiä tuntemuksia ja havaintoja työssä jaksamisesta sekä perhe-elämän ja työn yhteensovittamisen haasteista.

Kyselyyn vastasi määrääjän sisällä palveluksessa olevista jäsenistämme yli 53 %. Sen analysointi suoritetaan keskustason toimenpitein ja apuna käytetään Päälystöliiton luottamusmiesryhmän asiantuntijuutta. Analysoidut tulokset julkaistaan Päälystötölehdessä myöhemmin tänä vuonna.

Annettujen vastauksien perusteella pystymme tarkastelemaan tämän hetkistä tilannetta palveluksessa olevan jäsenistömme jaksamisen, työn ja perhe-elämän yhteensovittamisesta. Lisäksi kyselyn tulokset antavat paljon taustamateriaalia, jota keskustason neuvottelijat voivat käyttää hyväkseen keskusteltaessa Puolustusvoimien virkamiesten työaikalaian muutostarpeista.

Päälystöliitto ry:n keskuskonttori kiittää kyselyyn vastanneita ja samalla toivottaa kaikille jäsenilleen jaksamista tulevissa palvelustehtävissä.

Alueelliset työeläkekoulut 2019

Mikäli sinua kiinnostaa kuulla lisää työeläkejärjestelmästä, järjestetään vuoden 2019 aikana alueellisia työeläkekouluja. Tilaisuuksissa asiantuntijat avaavat selkokielisesti työeläkejärjestelmää. Alueellisten työeläkekoulujen kohderyhmänä ovat maakunnissa toimivat ammattiliittojen luottamushenkilöt, toimihenkilöt ja hallinnon jäsenet sekä aktiivit. Tilaisuuksissa ei varsinaisesti paneuduta sotilaseläkejärjestelmään, vaan sisällössä keskitytään yleiseen työeläkejärjestelmään ja sen tulevaisuuteen sekä ajankohtaisiin eläkeasioihin.

Mikäli kiinnostus asiaa kohtaan heräsi, voit tilaisuuksiin ilmoittautua Telan nettisivujen kautta osoitteessa <https://www.tela.fi/tyoelakekoulu>. Syyskaudella tilaisuuksia järjestetään kahdeksan, ja niiden ajankohdat ja paikkakunnat löytyvät tarkemmin Telan nettisivuilta.

Syksyn koulutukset 2019

Järjestämme vielä tämän vuoden puolella kaksi koulutustilaisuutta, joihin on mah-

dollista ilmoittautua jo tutulla tavalla liiton jäsensivujen kautta. Alueellisille luottamusmies ja yhteistoimintaedustaja -päiville (Alueelliset LMYT-päivät (PV,RVL) syksy) kutsumme taas molempien edustamiemme virastojen luottamusmiehet. Luottamusmiesten ja yhteistoimintaedustajien jatkokurssi -tilaisuuden (LMYTJK syksy) sisältö tulee olemaan aivan identtinen keväällä pidettyjen päivien kanssa. Voit siis valita nyt syksyn tilaisuudessa koulutukseksi VES-koulutuksen, mikäli olit kevään tilaisuudessa YT-koulutuksessa. Näin saat kattavan tietopaketin molemmista koulutusalueista.

Päälystöliitto ry:n koulutukset syksyllä 2019

Alueelliset LMYT-päivät (PV,RVL) syksy 25.9.–27.9., ilm. päättyy 31.8.

LMYTJK syksy 30.10.–1.11., ilmoittautuminen päättyy 5.10.

Jäsentiedot kuntoon

Puheenjohtajapäivillä huhtikuun lopulla otettiin voimakkaasti kantaa liiton jäsenrekisterissä olevien jäsentietojen ajantasaisuuteen ja puuttuvien tietojen kuntoon saattamiseen. Luottamusmiespalveluiden kitkattoman saamisen turvaamiseksi jäsentiedoissa on oltava tiedot jäsenen hallintoyksiköstä, esim. KAARTJR, virkapaikan paikkakunnasta, esim. Helsinki ja tarkentava paikkatieto, esim. KAARTP, Santahamina. Jäsen voi nämä tiedot käydä lisäämässä tai korjaamassa liiton jäsen sivujen eAsiointin kautta. Lisätyt tai muutuneet tiedot pitää myös muistaa tallentaa ennen palvelusta poistumista. Jäsenrekisterin toimittajalta on pyydetty lisäämään oikeuksia siten, että yhdistyksen sihteeri ja jäsen sihteeri voivat myös näitä työpaikan tietoja päivittää, mutta vielä ei ole selvillä, onnistuuko se ilman mittavia lisätoimia. Lisäoikeudet päivittää yhteystietoja, sotilasarvoja, merkitä peruskurssin numero ja jäsenen henkilöstöryhmä, ovat kuitenkin jo käytössä.

Tulevan jäsenlistatarkastuksen yhteydessä kysytään yhdistyksiltä heidän jäsentensä kantaa matrikkelitietojen luovuttamiseen liiton jäsenmatrikkelin tuottamiseen liittyen eli antavatko jäsenet tietojaan vaiko eivät. Vastausten perusteella hallinto voi tehdä päätöksen siitä, kannattaako matrikkeliä lähteä tekemään. On siis tärkeää, että asiaa tiedustellaan jäseniltä jäsenlistauksen tarkastuksen yhteydessä tai vaikka jo nyt ennakkoon.

Jäsenrekisterin tietoihin on syytä lisätä myös jäsenen sähköpostiosoite. Ensisi-

jaiseksi sähköpostiosoitteeksi pyydetään laittamaan ns. siviilisähköpostiosoite ja toissijaiseksi osoitteeksi esim. työ sähköpostiosoite. Oikea sotilasarvo- tai muu arvotieto, peruskurssin numerotieto ja henkilöstöryhmätieto ovat myös tärkeitä. Edunvalvontaan liittyviä kysymyksiä voidaan tarvittaessa kohdentaa vain tietyn henkilöstöryhmän edustajille, jos tämä tieto on lisätty jäsentietoihin.

Ajankohtaista

Kesä on alkanut, mutta yhdistyksillä on kesälläkin muistettavia asioita. Elokuun viimeiseen päivään mennessä tulee lähettää esitykset liiton ansiomerkillä ja -mitalilla palkittavista sekä tehdä esitykset Vuoden opistoupseerin valitsemiseksi. Myös yhdistyksen esitykset edustajakokouksessa 4.11. käsiteltäviksi asioiksi tulee lähettää liiton hallitukselle 31.8. mennessä. Yhdistysten toiminta-avustus maksetaan toimintakertomuksensa lähettäneille yhdistyksille 28.6. Toinen maksupäivä näille avustuksille on joulukuussa. Varsinainen jäsenmaksupalautus, eli osuus yhdistyksen jäsenten jäsenmaksuista ajanjaksolta 1.1. – 30.6. 2019, maksetaan yhdistysten tileille 30.8.

Päälystökalendareri vuodelle 2020 laitetaan tilaukseen kesän aikana. Jos et kalenteria tarvitse, käy jäsen sivujen kautta eAsiointissa muuttamassa jäsentietoihin ”täppä” kohtaan *en halua kalenteria*. Jos luet Päälystölehden mieluummin liiton sivuilta kuin printtiversiona, kanttaa päättää printtilehden tulo edellä mainitulla tavalla.

Markovillan ulkomaalaus on valmistunut toukokuussa, ja jos aiot lähteä tarkastamaan työn jälkeä ajanjaksolla 1.9. – 31.12., niin Markovillan, Kolin ja Vierumäen lomakohteiden haku tuolle ajanjaksolle päättyy 30.6. Hakuajan jälkeen suoritetaan lomaviikkojen jako ja tarvittaessa arvonta, jos samalle viikolle on monta hakemusta.

Lomalla aina sattuu ja tapahtuu, joten vakuutusten on syytä olla kunnossa. Liiton palveluksessa olevilla jäsenillä on voimassa liiton ottama liittovakuutus. Siihen kuuluu tapaturmavakuutuksen lisäksi matka- ja matkatavaravakuutus. Matkavakuutuksessa ovat vakuutettuina vakuutetun vanhempansa ja isovanhempansa mukana samalla matkalla matkustavat alle 20-vuotiaat lapset ja lapsenlapset. Korvausten hakemisesta liittovakuutuksesta on ohjeet liiton jäsen sivuilla välilehdellä *jäsenedut*. Korvaushakemusta täytettäessä et tarvitse liiton vakuutuksen vakuutusnumeroa. Vahinkoilmoituslomake on varsin lyhyt, ja siinä korvauksen hakija valitsee vain liiton nimen alusvetovalikosta. Jos tarvitset vakuutustodistuksen matkallesi, saat sen If:stä, et liiton toimistolta.

Akavan, SAK:n ja STTK:n yhteinen Kesäduunari-info on avattu jälleen toukokuun alussa ja palvelu jatkuu elokuun loppuun asti. Palkansaajakeskusjärjestöjen yhteinen maksuton neuvontapalvelu auttaa kesätyöntekijöitä jo 15. kesänä. Palvelun verkkosivuille, www.kesaduunari.fi, on koottu kesätyöntekijöille tärkeää työelämä tietoa kuten kesäduunarin muistilista ja vastauksia usein kysyttyihin kysymyksiin. Sivujen kautta voi myös lähettää kysymyksiä kesäduunarineuvojalle.

HUOM! Kun soitat liittoon lomakohdeasioissa, soita toimiston puhelinnumeroon **040 301 9290**, ei suoraan jäsen sihteeri Anja Mustajoen puhelinnumeroon.

Paluuvirtaus on sisäänrakennettuna

Teksti ja kuva: Juha Susi

Ilmavoimat haluaa turvata sotilasopetuslaitoksessaan Ilmasotakoululla opetuksen ajantasaisuuden ja operatiivisen osaamisen tason opettajakierron avulla. Mallissa hyödynnetään operatiivisten joukkojen, lennostojen, henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa määräämällä henkilöstöä opetustehtäviin Tikkakoskelle. - Pylimme tällä toimintamallilla edistämään opetushenkilöstön osaamisen ajantasaisuutta ja tuomaan operoivan organisaation toimintamalleja opetukseen. Joissain asioissa viimeisin tieto ja osaaminen löytyvät operatiivisista joukoista, toteaa Ilmavoimien henkilöstöpäällikkö, eversti **Tuukka Karjalainen**.

Opettajakerrossa koko henkilöstö ei vaihdu vaan osa henkilöstöstä edustaa pysyvyyttä.

- Tehtäväänmääräykset ovat toistaiseksi voimassaolevia, mutta käytännössä henkilöt ovat noin kahdesta kolmeen vuoteen opettajatehtävissä ennen mahdollista paluutaan lähettäneeseen hallintoyksikköön. Voidaankin sanoa, että henkilöstön paluuvirtaus on sisäänrakennettuna opettajakiertoon, vaikkei tehtäväänmääräyksiä annetakaan määräaikaisina, Karjalainen avaa henkilöstön osaamisen hyödyntämistä.

Kapteeni Heikki Paaviston (vas.) ja eversti Tuukka Karjalaisen mukaan opettajakierto tarjoaa operoivan joukon osaamista opettajatehtäviin.

Kun vuodessa on noin 200 opetustapahtumaa, hyödynnetään asiantuntijoiden osamista opetustehtävissä myös virkamatka-perusteisesti. Niiden pituudet vaihtelevat päivästä viikkoihin.

- Jotkin opetuskohteet ovat niin spesifisiä, ettei sitä osaamista kannata hankkia koululle. Näissä tapauksissa opetushenkilöstö virkamatkustaa. Koulu tarjoaa puitteet, mutta tieto tulee muualta.

Suunnittelulle haasteita

Opettajakierto asettaa henkilöstöalan toimijoille myös haasteita. Lähettäneisiin joukkoihin palaavien osalta paluutehtävät joudutaan kartoittamaan hyvissä ajoin.

- Opettajahenkilöstö palvelee suurimmaksi osaksi OTV7-tehtävissä, joten vastaavan tasoinen tehtävä tulisi odottaa henkilöä myös palatessa. Takuupalkalle joutumista tulee välttää, Ilmavoimien opistoupseerien henkilöasioiden hoitaja, kapteeni **Heikki Paavisto** kertoo nippunsa henkilösuunnittelusta.

Kun ilmavoimien opistoupseereista noin puolet palvelee nykyisin OTV7-tason tehtävissä, on suunnittelu entistä haasteellisempää.

- Jos lähtötehtävä olisi alempi, tarjoaisi opettajatehtävät hyvän porkkanan edetä kohti vaativampia tehtäviä. Nykyisellään tätä kannustetta ei ole, henkilöstöpäällikkö toteaa tilanteesta.

Seuraajasuunnitelmat täynnä

Puolustushaaran ou-tehtävistä valtaosa kuuluu ylimpiin vaativuusluokkiin. Tämä näkyy OUKES-suunnittelun piiriin kuuluvien tehtävien isona määränä.

- Meillä olisi ollut tarjota tuplasti opistoupseerien tehtävä- ja seuraajasuunnittelun piiriin kuuluvia tehtäviä. Olemme korvamerkanneet yksittäisiä henkilöitä heidän osamiseensa liittyen seuraajasuunnitelmiin. Nämä tehtävät haluamme säilyttää opistoupseereilla, Karjalainen kuvaa näkemyksiään OUKES-kierrroksesta.

Ilmavoimat noudatti tehtävä- ja seuraajasuunnittelua jalkauttaessaan samaa menetelyä kuin muutkin tulosyksiköt.

- Emme julkistaneet tehtävälistoja emmekä kehottaneet, että hakekaa näihin tehtäviin. Eihän niin menetellä muidenkaan henkilöstöryhmien osalta, henkilöstöpäällikkö toteaa.

Suunnittelun perusteet avattiin henkilöstöalan laatimassa tiedotuspaketissa, joka jaettiin hallintoyksiköihin. Materiaali esiteltiin ennakoon puolustushaaran yhteistointimielimessä kommentointia varten.

- Kyllä koko prosessi perustuu siihen, että henkilö ilmoittaa kehityskeskustelun yhtey-

dessä kiinnostuksensa tiettyihin tehtäviin. Ilmoitustaulumenettely ei kuulu tähän, Karjalainen vastaa.

- Lopputuloksensa on, että kaikkiin opistoupseerien OUKES-tehtäviin löytyi nimet, nipunhoitaja Paavisto kuvaa tehtyä työtä. Henkilöstöpäällikkö ei näe muiden tulosityksiköiden OUKES-tehtävien vaikuttavan ilmavoimien opistoupseerien henkilösuunnitteluun. Erityisesti Logistiikkalaitoksen tarve huollon eri osajille on suuri.

- Opistoupseerihenkilöstömme ovat suurimmaksi osin lentotekniikan sekä johtamis- ja valvontajärjestelmien osaajia. Muilla ei ole tarjota juurikaan vastaavia tehtäviä, joten en näe tätä ongelmana meidän suunnittelullemme.

Täydennyskoulutuksessa markkinoinnin paikka

Koko palvelusuran mittainen kouluttautuminen ja ammatissaan kehittyminen ovat tavoitteena myös ilmavoimissa. Koulutuskalenterin tarjonta on täydennyskoulutusta, johon henkilöt valikoituvat hallintoyksiköiden koulutustarvekartoituksen perusteella. Osavastuu täydennyskoulutukseen esittämisestä lankeaa lähiesimiehille.

- Muiden henkilöstöryhmien koulutustapahtumat, esimerkiksi maisteriopinnoissa, tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet pätevoittää itseään. Tätä tulee markkinoida tehokkaammin.

Henkilöstöpäällikkö arvioi puheissaan, onko opistoupseerien täydennyskoulutuksen nykytilalla jotain tekemistä ajatusmallin kanssa, jonka mukaan opistoupseerit ovat poistuva henkilöstöryhmä.

- Näinhän se ei saa olla. Jos nuorimmilla on vielä liki 20 vuotta palvelusuraa jäljellä, tulisi siihen sisältyä myös kouluttautumista. Karjalainen näkee palvelushistoriaansa peilaten myös paikkakuntakohtaisia eroja.

- Mielestäni täällä Tikkakoskella henkilöstö tuntuu tietävän koulutustarjonnan paremmin kuin operatiivisissa joukoissa. Ilmasotakoululla lienee tässä vaikutusta.

Osaaminen edellä

Ilmavoimien hallintoyksiköissä on ollut useampia OTV7-tehtäviä, joihin ei ole ollut haikuteineita. Täyttämättä jäänyt tehtävä käynnistää henkilöstöryhmämuutosprosessin.

- Nykyinen korvaajasuunnitelma sisältää myös vaihtoehtoisia henkilöstöryhmiä. Me menemme tässä osaaminen edellä. Henkilöstöryhmä ei ole se tärkein vaan mitä henkilö osaa, henkilöstöpäällikkö avaa ou-tehtävien korvaamista muilla henkilöstöryhmillä.

Henkilöasioiden hoitonormit määrittävät

päättäväisyyden Pääesikunnalle ylimpien OTV-tehtävien osalta. Puolustushaarassa on tyydytty tähän, vaikka menettely ei tuo osassa tapauksista lisäarvoa.

- Tiedämme hyvin henkilöstön osaamisen. Pätevät seuraajat on tarkasteltu jo puolustushaarasalla, Paavisto avaa näkemyksiään.

Tulevien kahden vuosikymmenen aikana opistoupseerit nähdään vaativien erityisosaajatehtävien ja asiantuntijatehtävien hoitajina. Osaamista siirretään nuoremmille työn ohessa.

- Tämä tapahtuu arkityön ohessa, nuorempien työssäoppimisena, Karjalainen kertoo mentoroinnista.

Yhteistoiminnan merkitys

Henkilöstöpäällikkö on tyytyväinen työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen väliseen yhteistoimintaan. Korviin ei ole kantautunut kritiikkiä toimimattomuudesta. Kun kysymys on henkilöiden välisestä viestinnästä, saattavat myös tuntemukset vaihdella.

- Kysyin tästä myös hallintoyksiköiltä, ja siellä oli samalla näkemys kuin meillä täällä. Järjestöt pääsevät ääneen ja vaikuttamaan yhteistoiminnan henkeä noudattaen. Yhteistoiminnan merkityksestä muistutetaan myös kuukausittaisissa henkilöstöpäällikön kokouksissa.

- On tärkeää, että saisimme tänne Ilmavoimien esikuntaan hyvin valmisteltua materiaalia järjestöjen lausuntoineen, Karjalainen kertoo hallintoyksiköiden ohjauksestaan. Virkamiesten työajan osalta henkilöstöpäällikkö näkee järjestöjen esittämän huolet jaksamisesta ja työaika-suojelusta aiheellisina.

- En tiedä, onko sopimusten tai lain avaaminen paras ratkaisu. Esimiestoiminnan ja johtamisen kehittämisellä voitaneen päästä samaan ratkaisuun. Tarvitsemme kultaisen keskitien. Siinä valvotaan, ettei henkilöstö telo itseään liialla työllä, mutta samalla mahdollistetaan tarvittava operatiivinen jousto työaikoihin. Aiheutuneesta haitasta maksetaan työntekijälle kuuluva korvaus.

Kiitokset eteenpäin

Tapaamisen päätteeksi eversti Karjalainen haluaa kiittää ilmavoimissa palvelevia opistoupseereita.

- On hienoa, miten opistoupseeristo osaa katsoa asioita aina siitä näkökulmasta, minkä takia tämä organisaatio on olemassa. Vaikka palvelussuhteen ehtoja tulee jatkossakin kehittää, olemme kuitenkin aina ensisijaisesti poikkeusolojen organisaatio.

Yhteiset tavoitteet turvaavat tuloksen

Teksti ja kuva: Juha Susi

JUKOn valtion neuvottelukunnan puheenjohtaja **Jonne Rinne** oli kutsuttu puheenjohtajapäivien puhujavieraaksi avaamaan valtiosektorin neuvottelutoimintaa. Samalla kuultiin, miten tulevaan neuvottelukierrokseen valmistaudutaan ja mitä siellä tavoitellaan.

- JUKOn neuvottelutoiminta jakautuu neljään täysin itsenäiseen sektoriin: kunta, kirkko, yliopisto ja valtio. Ne asettavat tavoitteensa itse, vaikka yhteisiäkin toimintoja on. Periaatteena on, että ne päättävät, keitä asia koskee, Rinne kehuu jukolaista järjestelyä.

Valtiosektorilla työskentelee noin 40 000 jukolaisiin liittoihin kuuluvaa palkansaajaa, joten heitä on liki kaikissa valtion virastoissa ja laitoksissa.

- Turvallisuusalan toimijoiden, poliisi, puolustus ja raja, osuus on huomattava. Käsittelemmekin yhteisiä asioita Turvajaostossa, Rinne kertoo toimijoiden yhteistyöstä. Turvajaostolla ei ole suoraa esitysoikeutta siitä, mitä asioita neuvottelupöytään tulisi viedä.

Valtion neuvottelukunnan puheenjohtaja Jonne Rinne (oik.) ja Jyrki Lukkarinen keskustelivat turvallisuusalojen toimijoiden yhteisistä tavoitteista valtion virkaehtosopimusneuvotteluihin.

- Esitykset tehdään vaaliliitto Vakavan kautta, puheenjohtaja avaa järjestystä.

Pääsopijajärjestöt JUKO, Pro ja JHL sopivat Valtion työmarkkinalaitoksen kanssa valtion virkamiesten ja muiden palkansaajien palvelussuhteen ehdot. Tämä edellyttää yhteistyötä myös muiden pääsopijoiden kesken. Vaikka kukin neuvottelukierros on itsenäinen, muistetaan koordinaatissa eli neuvottelupöydässä mistä on sovittu ja mitä sen taustalla on.

- Tavoitteiden on oltava yhteisiä ja luottamuksen pelattava. Muuten tulosta ei synny.

Kohti tulevaa kierrosta

Voimassa oleva sopimus päättyy 31.3.2020. JUKO onkin jo käynnistänyt valmistelut tulevaan kierrokseen.

- Pöydässä ovat tutut asiat eli lomarahaleikkausten poisto ja KIKY-työajanpidennys. Suurta mielenkiintoa työnantajalla tuntuu olevan valtion pitkiin lomiin, Rinne luettelee tuttuja aiheita.

Teollisuus ja vientialat aloittavat neuvottelunsa jo syksyllä. Ne antavat osviittaa, mihin suuntaan edetään. Vaikuttamista on tehty ja tehdään, puolin sekä toisin.

- Seuratkaapa vain, kuinka saamme lukea lähikuukausina Suomen synkkenevästä taloustilanteesta.

Samaa mielipidevaikuttamista ovat repivät otsikot, joilla yritetään vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen.

- Näin kikkaillet itsellesi mahdollisimman pitkät lomat hellekaudeksi tai valtion virkamiehille on pisimmät lomat, Rinne luettelee esimerkkejä otsikoista.

Yhteen esityksensä dioista puheenjohtaja on kirjannut "Hate the game, not the players".

- Tämä on oikeasti kovaa vääntöä. Tätä tehdään pitkälti julkisuuden ja yleisen näkyvyyden kautta. Meidän pitää saada se, mikä teille on täällä tärkeätä, yhtä tärkeäksi kaikille valtion työntekijöille, Rinne kuvailee neuvottelumaailmaa.

Akavan rooli ei ole täysin kadonnut työmarkkinaratkaisusta, vaikkei keskitettyjä sopimuksia enää tehdäkään. Edunvalvontatyötä tehdään laajana yhteiskunnallisena vaikuttamisena esimerkiksi turvallisuus-, vero- ja koulutuspolitiikan saralla.

- Tätä kuvaa mielestäni hyvin *Turvallisuus on Akava asia* -slogan. Samoin keskusjärjestöjen edunvalvonta konkretisoituneena seuraavan eläkeudistuksen yhteydessä.

Viestinnän rooli korostuu jatkossa yhä enemmän. Sitä suunnataan sekä sisäiseen että ulkoiseen tiedottamiseen. Tälläkin rintamalla JUKO on tehostanut toimintaansa.

- Somen kautta tieto leviää nopeasti. Muistissa ovat vielä edellisen neuvottelukierroksen kuvat, joissa JUKOn yliopistosektorin jäsenet olivat lakossa.

Lomien historiaa

Tilaisuuteen osallistui myös Suomen Poliisijärjestöjen Liiton järjestöpäällikkö **Mika Nygård**. Hän valotti osuudessaan valtion pitkien lomien syntyhistoriaa.

- Valtio on aikoinaan tarjonnut palkankorotusten sijaan lisää lomapäiviä. Sain koottua sopimukset 70- ja 80-luvuilta. Niistä ilmenee aikoinaan tehdyt ratkaisut, joten ne eivät ole mikään ylimääräinen etu, Nygård muistuttaa.

Osuutensa lopuksi Nygård avasi menetelmiä, joilla JUKO valmistautuu tulevaan neuvottelukierrokseen.

- Tässä on myös oma osuutensa jokaisella liitolla. Ohjeistus ja viestintä tulee olla kunossa läpi kentän.

Sisäisen turvallisuuden kohdalla Akavan tavoitteet ovat selkeät: lisätään panostuksia poliisin, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen perusrahoitukseen, toteusi Akavan vaikuttamistoiminnan johtaja Pekka Piispanen.

Akava-jäsenyyttä täysi vuosikymmen

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Akavan vaikuttamistoiminnan johtaja **Pekka Piispanen** toi puheenjohtajapäiville keskusjärjestön terveiset ja samalla pohdiskeli taannoisten eduskuntavaalien tuloksen ja tulevan hallituksen vaikutuksia edunvalvonnan näkökulmasta. Vaalien alla puheenaiheiksi nousivat parantuneet talousluvut, työllisyysastetavoitteen saavuttaminen, sote, jännitteisyys työmarkkinoilla, hoivan ongelmat, maahanmuuttokysymykset ja ilmasto.

- Vaaleissa valta hajaantui, kun yksikään puolue ei saanut lähellekään yli 20 prosentin kannatusta. Hallitusvaihtoehtoja pohdittaessa lähtökohtana lienee toimiva, ei ylliveä koaliti hallitus, Piispanen totesi. Talouspolitiikan linjan osalta agendalle noussevat mm. yhteinen työllisyysastetavoite, investointitarpeet ja vastuullinen talouspolitiikka.

- Yksi keskeisistä kysymyksistä on, mitä yritysverotuksessa tapahtuu, Piispanen kertoi.

Hän myös uskoi, että työelämäasioissa palautetaan kolmikantainen valmistelutapa, jolta edellytetään "tulosvastuuta".

- Järjestöillä tulee olemaan oma roolinsa myös sotu- ja perhevapaaudistuksia suunniteltaessa.

Osaamisen kohdalla jatkuvan oppimisen tavoitteet näyttävät olevan pitkälti yhteiset kaikilla osapuolilla.

Miten Akavan tavoitteissa edetään?

Verotuksen osalta tuloverotuksen keventäminen näyttää hankalalta, joten painopiste on sen kiristämisen estämisessä. TKI-panostukset (tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta) etenevät, mutta niiden

osalta resurssit muodostavat yhteisen ongelman. SDP-vetoisessa hallituksessa kolmikantavalmistelu todennäköisesti etenee kohtalaisen tavoitellusti, samoin kuin perhevapaat.

- Suomen aktiivinen rooli EU:ssa ja sosiaaliturvan uudistamisessa yleistuki/yleisturvamalli saattavat muodostua haasteelliseksi tietyissä hallituskokoonpanoissa, Pekka Piispanen visio.

Sisäisen turvallisuuden kohdalla keskusjärjestön tavoitteet ovat selkeät: lisätään panostuksia poliisin, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen perusrahoitukseen. Lisäksi laki puolustuslaitoksen virkamiesten työajasta päivitetään vastaamaan v. 2020 voimaan tulevaa uutta työaikalakia.

Päälystöliitto ry. liittyi keskusjärjestö Akavaan 10 vuotta sitten. Puheenvuoronsa päätteeksi johtaja Pekka Piispanen jakoi Akavan myöntämät huomionosoitukset liiton jäsenille. Puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** ja Edustajakokouksen puheenjohtaja **Mika Räisänen** vastaanottivat Akavan pronssisen ansiomerkin hopeisin lehvin. Järjestöpäällikkö **Arto Penttiselä** ojennettiin Akava-yhteisössä työskentelevien toimihenkilöiden pronssinen palvelusvuosimerkki 10 vuoden palvelusta.

Tanakkaa tietoa

Teksti ja kuva: Juha Susi

Huhtikuussa järjestetyt puheenjohtajapäivät saivat kiitosta osallistujilta. Päivien aiheena oli tulevaan neuvotelukierrokseen valmistautuminen ja siihen liittyvä tietojen vaihto yhdistysten ja liiton hallinnon välillä. Yhdistyksille lähetetyt ennakotehtävät, alustukset ja ryhmätyöt nivoutuivat aiheen mukaisesti hyvin yhteen.

- Puheenjohtajapäivät olivat hyvä kokonaisuus. Nyt meillä on aineistoa avata jäsenistölle tulevaa neuvotelukierrosta tavoitteineen. Tämän perusteella on helppoa tiedottaa jäsenistölle, mitä on odotettavissa, Upinniemen Päälystöyhdistyksen puheenjohtaja **Kari Pylkki** kiittelee tapahtumaa.

Yhdistykset olivat valmistautuneet tilaisuuteen saadun ennakotehtävän mukaisesti kartoittamalla jäsenistönsä ajatukset meneestä kierroksesta. Samalla niiltä pyydettiin miettimään tulevaa kierrosta, mitä pitää tavoitella ja mistä ei saa luopua.

- Ennätimme käsillä ennakotehtävät yhdistyksen kevätkokouksessa. Saimme jäsenistöltä muutamia kommentteja edellisen kierroksen järjestelyvarallisuuden kohdennuksista. Samoin tulevat tavoitteet ovat nyt selvillä, Vekaranjärven Päälystöyhdistyksen puheenjohtaja **Pasi Saari** kertoo yhdistyksensä valmistautumisesta tilaisuuteen.

ILTY Rissalan puheenjohtaja **Mikko Nissinen** oli kartoittanut jäsenistönsä näkemykset sähköpostitse.

- Tiukka aikataulu ennakotehtävistä puheenjohtajapäiviin saattoi verottaa vastustusten määrää. Annetut vastaukset tukivat tehtyjä ratkaisuita.

Isoon pöytään

Valtion neuvottelukunnan puheenjohtajan **Jonne Rinteen** alustus siitä, miten JUKO neuvottelee valtio työnantajan kanssa, otettiin mielenkiinnolla vastaan. Rinne avasi, miten neuvoteltavat aiheet valikoituvat tavoitteiksi ja keiden kanssa tehdään yhteistyötä neuvottelupöydässä.

- Esitys avasi hyvin sen, mikä merkitys sotilaiden ja poliisien yhteisellä edunvalvonnalla on neuvottelupöydässä. Turvallisuusalan toimijoilla on merkittävä rooli valtiolla. Emme ole yksin, Pylkki arvioi kuulemaansa.

Kaikki haastatellut puheenjohtajat olivat yksituumaisia siitä, että heidän yhdistyksensä tulevat tekemään esityksiä syksyn edustajakokoukselle. Osa esityksistä on suunnattu isoon pöytään.

- Virkamatkustamisen työaikaa tulee kehittää. Samoin matkustamisen aikana tehty työ esimerkiksi junassa tulee huomioida, Saari ja Nissinen toteavat.

Piirit yksimielisiä

Varapuheenjohtajiensa johdolla kokoontuneet piirit esittelivät näkemyksensä annetuista ennakotehtävistä. Samalla esiteltiin

mahdollisesti esiin nousseita edunvalvontakysymyksiä. Eroa vastauksissa ei juurikaan ollut, vaan tavoitteet ja kiinnipidettävät asiat olivat hyvin samankaltaisia.

- Valtion pitkien lomien leikkaus nousee aika ajoin esille. Niistä on pidettävä kiinni, Nissinen linjaa.

- Samoin mikä niiden historia on, tuntuu monella olevan kateissa. Niillä on menneinä vuosikymmeninä korvattu palkankorotuksia, joten eivät ne ole ylimääräinen etu, Pylkki kertoo.

Yksi piirien miettimistä aiheista oli liiton yleismestaruuskilpailun tulevaisuus. Kukin piiri näki ajan ajaneen kilpailutoiminnan ohi. Jatkossa tulisi keskittyä pelkästään jäsenistön kuntoliikunnan tukemiseen.

Piirit antoivat täyden tuen käynnissä olevalle työaikalain säädännön kehittämiseksi. Työaika-suojelu vaatii päivittämistä.

- Laskin vuosittaisen työtuntimäärän keskimääräisillä sotaharjoitusvuorokausilla. Se on noin 2 700 tuntia. Vastaavasti kunta- tai yksityissektorin puolella tehdään noin tuhat tuntia vähemmän vuodessa. Eihän se näin voi olla, Saari toteaa.

Tuleva edustajakokous tulee saamaan useita aloitteita ja esityksiä käsiteltäväkseen. Tästä kaikki olivat samaa mieltä.

- Saatu aineisto ja käydyt keskustelut herättivät varmasti monen yhdistyksen, Pylkki toteaa.

Yhdistysten puheenjohtajat Kari Pylkki (vas.), Mikko Nissinen ja Pasi Saari vertasivat havaintojaan. Päivien anti sai kiitosta. Yhdistykset ovat valmiita seuraavaan neuvottelukierrokseen.

Merivoimissa valmistaudutaan tiukentuviin kuntovaatimuksiin

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Rannikkolaivaston ja ota Merivoimien vanhin liikuntakasvatusupseeri, kapteeniluutnantti **Petteri Kari** vastaanotti Puheenjohtaja-päivillä Vuoden urheiluteko –tunnustuksen. Turun Päälystöyhdistyksen palkitsemisperusteluissa Karin todetaan aktiivisella toiminnallaan saavan Turun varuskunnan työntekijöitä liikkumaan mm. vuosittain järjestettävillä yhteisillä liikuntapäivillä. Hänen ammattitaitoaan on hyödynnetty myös puolustusvoimien uusien kuntovaatimusten valmistelutyössä, jossa hän on toiminut Merivoimien edustajana.

Pääesikunnan johdolla valmisteltavassa Fyysisen toimintakyvyn tehtäväkohtaiset vaatimukset –projektissa eri tehtäviin tullaan asettamaan tehtävän fyysisyyden kannalta minimirajat, jotka tehtävänhoitajan tulee saavuttaa.

- Jatkossa suurin haaste varmasti on se, että heikkoa kestävyyskuntoa ei voi enää kompensoida hyvällä lihaskunnolla kuten nyt on mahdollista. Kenttä- ja merikelpoisuuden alarajana on tällä hetkellä henkilökohtaisen kuntoindeksin (HKI) tulos 1,5,

joka muodostuu kestävyysindeksin ja lihas-kuntoindeksin keskiarvosta. Jatkossa kestävyyskunnan osalta tulee olemaan minimivaativuusraja, joka täytyy läpäistä. Lisäksi testit on suunniteltu ikä- ja sukupuolineutraaleiksi, jolloin nykyiset ikähyvitykset poistuvat, Petteri Kari avaa mahdollisesti ensi vuonna käyttöönotettavista tehtäväkohtaisista vaatimuksista.

Laivapalveluksessa olevalla henkilöstöllä on vaihtelevat mahdollisuudet hyödyntää viikoittaista kahden tunnin liikuntamahdollisuutta.

- Valmiusvuoron aikana puitteet viikkoliikuntaan riippuvat alusluokasta. Hämeenmaaloukan aluksilla on punttisalit, mutta esimerkiksi Rauma-loukan ohjusveneillä tätä mahdollisuutta ei ole. Meripalveluksessa olevalle henkilöstölle tämä on suuri haaste, kapteeniluutnantti Kari tietää.

Kunto kohdilleen personal trainereiden opastuksella

Merivoimissa on jo valmistauduttu tulevaan uudistukseen pilotoimalla aluspalveluksessa palvelevien sotilaiden kunnonkehitys-

projekti, joka on käynnissä Rannikkolaivaston Pansion tukikohdassa. Merivoimat on hankkinut ostopalveluna henkilökohtaista valmennusta FYSIC Oy:ltä. Projekti kestää seitsemän kuukautta.

Ohjattua harjoittelua järjestetään kuusi tuntia viikossa ammattivalmentajien johdolla. Heinäkuussa on kunto-ohjelmien mukaisia omatoimista harjoittelua, ja lokakuun lopussa arvioidaan mahdollinen jatko ja laajentaminen. Hyvänä mittarina voidaan käyttää projektiin nimettyjen merisotilaiden kuntotestituloksia verrattuna edelliseen suorituskautteen.

Karin mukaan kunnonkehitysprojekti on lähtenyt hyvin alkuun, harjoitukset ovat olleet mielekkäitä ja treenaajien into on yllättänyt positiivisesti.

- Aika harva työnantaja tarjoaa työntekijöilleen vastaavaa personal trainer –palvelua, joka on vielä mahdollista toteuttaa työajalla, Kari muistuttaa.

Vuoden urheiluteko –tunnustuksella palkittu kapteeniluutnantti Petteri Kari on ollut Merivoimien edustajana Fyysisen kunnan tehtäväkohtaiset vaatimukset –projektissa. Meripalveluksessa olevan henkilöstön osalta tämä tulee olemaan merkittävä haaste, sillä mahdollisuudet viikkoliikunnan hyödyntämiseen vaihtelevat suuresti alusluokittain.

Ay-toiminta vaatii sitoutumista, yhteensovittamista sekä väistämättä myös kompromisseja, pitkän linjan edunvalvoja Mika Räisänen tietää.

Mika Räisäsestä Vuoden toimihenkilö

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

2015 – 2017. Liiton hallituksessa hän on toiminut kaksi kautta, ja parhailaan on menossa toinen ja viimeinen kausi EK:n puheenjohtajana. Liiton urheilujohtajana Mika on toiminut vuodesta 2014.

Opistoupseerien arvostus ja täydennyskoulutus vaativat parannuksia

Edunvalvontauralle on mahtunut pieniä vastoin käymisiä ja takaiskuja, mutta kokonaisuuden Mika Räisänen näkee rei-

muissakin kuin juhlapuheissa, ja välillisesti arvostus näkyy mm. sotilasarvoissa. Tästä olen pariinkin otteeseen kirjoittanut Päällystölehdessä. Toinen keskeinen asia on opistoupseeriston täydennyskoulutusjärjestelmän kehittäminen, mikä liittyy keskitettyyn tehtävä- ja seuraajasuunnitelmaan.

Edunvalvonta on joukkuepelii – yhdessä olemme enemmän

Ay-toiminta on ollut Räisäselä mieluisa harrastus, joka on kilpaillut perheen ja muiden harrastusten kanssa vähäisestä vapaaajasta. Lisäksi tulee huomioida palkkatyö, sen asettamat haasteet sekä irrotettavuus henkilöstöedustajan tehtäviin.

- Ay-toiminta vaatii sitoutumista, yhteensovittamista sekä väistämättä myös kompromisseja. Toisaalta tunnen olevani etuoikeutettu saadessani olla osa suurta yhteisöä, henkilöitä, jotka ajavat Päällystöliiton ja sen jäsenten asioita.

Mika osoittaa kiitokset valinnastaan omalle paikallisyhdistykselleen ja liiton hallitukselle. Erityisen ylpeä näin liiton juhluvuonna saamastaan tunnustuksesta hän on siitä, että valinta kohdistui henkilöön, joka on toiminut paikallisyhdistyksen puheenjohtajana antaen sille kasvot ja kantaen "poliittisen" vastuun edustettavistaan.

- Toki edunvalvonta on joukkuepelii, jossa henkilöstöedustajat muodostavat toimivan tiimin – yhdessä olemme enemmän.

Halu vaikuttaa vallitseviin epäkohtiin sekä heikommassa asemassa olevien puolustaminen ovat olleet lähtölaukauksina henkilöstöedustajan tehtäviin hakeutumiselleni. Asioihin voi parhaiten vaikuttaa olemalla aktiivinen ja aloitteellinen. Vastuu on vuosien saatossa kasvanut yksittäisestä mielipiteestä paikallisyhdistyksen mielipiteeksi ja edelleen osaksi päätöksentekoa liiton hallinnossa. Nykyisin valvon liiton hallituksen kokouksissa edustajiston puheenjohtajana edustajakokouksen (EK) tahtotilan toteuttamista puhe- ja läsnäolo-oikeudella, Mika Räisänen kuvaa edunvalvontauraansa. Yhdistystoimintaan Mika aktivoitui v. 2005, jolloin hänet valittiin Kontiorannan Päällystötyöryhmän puheenjohtajaksi ja vielä samana vuonna liiton edustajakokouksen puheenjohtajaksi. Pohjois-Karjalan Päällystötyöryhmän nujaa Mika heilutti vuosina

lusi positiivisena.
- Puolustushaara- ja maanpuolustusaluekeskeisestä edunvalvonnasta on siirrytty kohti yhtenäistä Päällystöliittoa, jossa edunvalvojat ajattelevat liiton etua kokonaisuutena. Myös OTV-palkkajärjestelmään siirtyminen on ollut merkittävä asiakokonaisuus. Henkilökohtaisesti olisin toivonut, että myös Puolustusvoimissa olisi Rajavartiolaitoksen tapaan päädytty yhteiseen palkkausjärjestelmään, mikä olisi mahdollisesti aikanaan tuonut lisäarvoa yhdistymispyrkimykseen muiden henkilöstöryhmien kanssa, Räisänen pohtii.
Parhaillaan valmistaudutaan jo seuraavaan neuvottelukierrokseen. Mika Räisänen mielestä palkkaedunvalvontaan ja työn kannustavuuteen liittyviä toimia tulee jatkossakin kehittää.
- Henkilökohtaisesti pidän tärkeänä opistoupseerien arvostuksen esilletuomista

Maasotakoulu vaikuttaa valtakunnallisesti

Teksti ja kuva: Juha Susi

Maasotakoulun OUKES-tehtävien osuus on liki viidennes Maavoimien nipusta. Tämä kertoo, kuinka esimerkiksi eri kurssien johtajien tehtävillä on vaikututtavuutta valtakunnallisesti, opistoupseerien henkilöasioiden hoitaja, kapteeniluutnantti **Aki Mankkinen** esittelee Päälystöliiton vierailun yhteydessä.

Päällystämismies **Marko Jalkasta** kiinnosti, miten tehtävä- ja seuraajasuunnittelu jalkautettiin hallintoyksiköissä. Eri paikkakunnilta saatujen palautteiden perusteella jalkautustavat vaihtelevat suuresti.

- Lähetimme kaksi erillistä sähköpostia henkilöstölle. Ensimmäinen lähetettiin jo marraskuussa. Mukana oli liitetiedosto, joka avasi järjestelmän periaatteita. Listaa OUKES-tehtävistä ei jaettu, Mankkinen avaa jalkautuksen periaatteita.

Keskustelun yhteydessä henkilöasioiden hoitaja toteaa, että paremminkin kierros olisi voinut mennä.

- Meillä oli käsketty käydä kehityskeskustelut jo tammikuussa ja lopullinen lista tehtävistä tuli vasta helmikuussa. Tästä huolimatta palvelushalukkuudet välilehdien kautta 11 henkilöä oli ilmoittanut halukkuutensa, Mankkinen toteaa. Miten muissa hallintoyksiköissä on kirjattu toiveita meidän tehtäviimme, selviää lähiviikkoina.

Puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** toivoikin henkilöstöalan toimijoiden vievän viestiä kehityskohteista eteenpäin omaa putkeaan pitkin.

- Tehtävä- ja seuraajasuunnittelu on uusi kahdelle henkilöjärjestelmälle. Me viemme omissa tapaamisissa havaintojamme eteenpäin. Uskon, että järjestelmä on toisessa asennossa muutaman vuoden kuluttua.

Kansainvälinen rooli täsmentyy

Maasotakoulu toimii nykyisin viidellä paikakunnalla, sillä Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä pääosa maavoimien aselajikouluista siirrettiin sen hallintaan. Samoin esikunta on jakautunut kahdelle eri paikkakunnalle, Lappeenrantaan ja Haminaan.

- Toimintamme on jo vakiintunut. Etäisyydet eivät ole ongelma, vaikka jonkin verran virkamatkustamista joudummekin tekemään, Maasotakoulun johtaja, eversti **Kari Pietiläinen** esittelee joukkoaan.

Koululle määrättyjen kadettien, aliupseerien ja reservinupseerien kouluttamisen lisäksi hallintoyksikkö vastaa isojen kansallisten harjoitusten suunnittelusta ja johtamisesta. Näiden joukkoon on kuulunut esimerkiksi Maavoimien vaikuttamisharjoitukset ja ns. pääharjoitukset kuten POHJOLNEN18.

- Tänä vuonna johdamme KAAKKO19-harjoituksen ja monikansallisen yhteisen tulenkäytön testaus- ja todentamistapahtuman Bold Questin Rovajärvi-osuuden, Pietiläinen luettelee työn alla olevia harjoituksia.

Kansainvälisyys näkyy myös Lappeenrannan arjessa. Ruotsin Markstridskolan (Maasotakoulu) on lähettänyt yhden aliupseerin perehtymään suomalaiseen sotilasopetukseen. Maasotakoulu pyrkiikin jatkamaan ylikersantti **Stefan Peltosen** sopimusta aina kesään 2021 saakka.

- Meillä on työn alla vastaava virkamiesvaihto Ruotsin suuntaan. Samoin Koulutuskuskeskuksemme on tutustunut heidän harjoitusjärjestelmänsä. Tutkimme mahdollisuuksia yhteisiin harjoituksiin, Pietiläinen kuvaa toiminnan laajuutta.

Neuvoja jäsentapaamisessa

Vierailun yhteydessä ei järjestetty perinteistä koottua yhteistä infotilaisuutta, vaan tilalle oli järjestetty mahdollisuus tavata puheenjohtaja ja päällystämismies kasvotusten. Tämä mahdollisti keskustelut henkilökohtaisistakin asioista. Yksi tilaisuuden

Kapteeni Jari Kuhmonen (kesk.) ja yliluutnantti Antti-Pekka Kaarna kuuntelivat päällystämismies Marko Jalkasen neuvoja eläkeasioista.

hyödyntäjistä oli komendantti, yliluutnantti **Antti-Pekka Kaarna**. Häntä kiinnosti eläkkeen määräytyminen, kun palvelusurassa on katkos.

- Valmistuin peruskurssilta 48 ja työskentelin Upinniemessä aina vuoteen 1997 asti. Irtisanouduin tuolloin ja siirryin harrastuksiini golfin pariin. Valmensin muun muassa poikien golfmaajoukkuetta. Samoin toimin Kuortaneen Urheiluopistolla golfklubin valmentajana.

Kymmenen vuoden jälkeen Kaarna palasi Lappeenrantaan.

- Maasotakoululla alkoi jonkinasteinen golfbuumi. Pelasin tuolloin paljon henkilökunnan kanssa.

Vuonna 2011 Kaarnalle tarjoutui mahdollisuus hakea kouluttajan paikkaa Rakuunaeskadroonassa.

- Perhe oli tästä tyytyväinen. Pääsin seuraavana vuonna viimeiselle jatkokurssille.

Päällystämismiehen tapaaminen tarjosi Kaarnan kysymyksiin vastaukset.

- Sain tarvittavat tiedot. Pitää olla myös itse aktiivinen ja hakea tietoa.

Päälystöliitolle Kaarna esitti yhden toiveen.

- Kehitetään koko OTV-järjestelmää, ei pelkästään ylimpiä luokkia.

"Onneksi on vielä tällaista porukkaa"

Teksti ja kuvat: Matti Vihurila

Raja- ja merivartiokoulun johtaja, eversti **Pasi Tolvanen** tietää opistoupseerien merkityksen uusien rajamiesten koulutuksessa. Koulun kirjoilla opistoupseereita on noin 10 prosenttia henkilöstöstä, kymmenkunta, joista osa palvelee merellisessä koulutusyksikössä Turussa. Lisäksi evp-henkilöstöä on palkattu keskeisiin rekryointi- ja opetus-tehtäviin.

- Opistoupseereilla on iso rooli rekrytoinnissa, ja heidän suuri vastuunsa jatkuu edelleen opettajan ja kurssinjohtajan rooleissa, eversti Tolvanen toteaa.

Tolvanen toivoo, että jatkossakin kokeneet opistoupseerit näkisivät RMVK:n varteen-otettavana työpaikkana.

- Koulun kannalta on onni, että tällaista kokenutta ja taitavaa porukkaa on vielä käytettävissä uusien rajamiespolvien kouluttamiseen ja kasvattamiseen.

Tähtäimessä hyvä ammattitaito ja oikea asenne

RMVK:n johtajan toive kokeneiden opistoupseerien osaamisen hyödyntämisestä

on ainakin tällä hetkellä toteutunut, kun rajavartiointia aloittaneet ja sittemmin opistoupseereiksi kouluttautuneet pitkän linjan ammattilaiset johtavat uusien rajavartiomiesten koulutusta. Heidän lisäkseen jatko- ja mestarikurssien kurssinjohtajana toimii Päälystölaitoksen rajan varapuheenjohtaja, kapteeni **Jyrki Juvonen**.

Peruskursseilla kurssinjohtajina toimivat kapteenit **Pasi Könönen** ja **Jyrki Karhunen** tietävät, millaisiin olosuhteisiin ja tehtäviin uusia rajavartijoita koulutetaan. Tarkana ovat omakohtaiset kokemukset vuosien ajalta ja lisäksi isojen kurssien puolivuotiseen työssäoppimisjaksoon sisältyneet tarkastuskäynnit rajan eri toimipisteissä. Niillä sai nähdä ja kuulla sitä arkea, mitä tuoreet raja- ja merivartijat tulevat kohtaamaan.

- Käynnit olivat tärkeitä ja niiden aikana saatu palaute arvokasta, toteavat molemmat suurien peruskurssien johtajina toimineet opistoupseerit.

Koulutukseen sisältynyt puolivuotinen työpaikkakoulutus työllisti rajan työpisteiden henkilöstöä, kun operatiivisilla asemilla piti arkisen työn ohella ohjata työssäoppijoita.

Tästä saatu palaute on ollut pääosin positiivista, mutta kurssinjohtajat näkevät asiassa myös haittapuolia.

- Ns. normaaleilla peruskursseilla koulutamme vuoden ajan rajamiehiä ja naisia, jotka saavat yleispätevän ammattitaidon toimia missä tahansa toimipisteessä. Kurssin lopussa on lyhyt harjoittelujakso jokaisen ensimmäisellä virkapaikalla. Suurien kurssien osalta puolen vuoden yhteinen koulutus ja siihen liittyvä samanpituisen työssäoppimisjakso ohjaavat joissain tapauksissa liiaksi työpistekohtaisiin käytäntöihin. Mikäli kokee työssäoppimisjakson toimipaikan sisäiset käytännöt yleispäteviksi, voi olla vaikeuksia sopeutua seuraavan työpisteen käytäntöihin, Karhunen ja Könönen pohtivat.

Raja- ja merivartiokoulun johtajan tavoin kurssinjohtajat tiedostavat roolinsa tulevaisuuden rajavartiomiesten kouluttajina ja kasvattajina.

- Ammattiasioiden kouluttamisen rinnalla kasvatuksellinen näkökulma nousee entistä tärkeämmäksi: asenne työhön, työkaveri-ihin ja asiakkaisiin korostuvat, kun ihmisiä valmistellaan rajavartioiden arkiseen ja entistä tärkeämpään työhön, kapteenit Könönen ja Karhunen tietävät.

*Lutnantti Jani Anttila
peräänkuuluttaa jatko- ja
täydennyskoulutuksen
kautta turvattavaa jatkuvan
oppimisen mallia.*

Ammattiasioiden kouluttamisen rinnalla kasvatuksellinen näkökulma nousee entistä tärkeämmäksi, uusien rajavartioiden kurssinjohtajat, kapteenit Jyrki Karhunen (vas.) ja Pasi Könönen tietävät.

Jatkokoulusta odotellessa

RMVK:n henkilöstötoimiston toimistoupseeri ja oto. työturvallisuuspäällikkö, luutnantti **Jani Anttila** vastaa koulun käytössä olevien kiinteistöjen, koulutusympäristön sekä ampuaratojen ja harjoitusalueiden kunnosta. Työturvallisuuspäällikkönä Immolan ongelmalliset sisäilma-asiat niihin liittyvine raportteineen ja työryhmäjäsenyksiineen ovat vienneet suuren osan Anttilan työajasta. Tämän lisäksi hän osallistuu rajavartioloille ja kadeteille annettavaan työsuojelun ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutukseen. Pitkään koulun organisaatioon kuuluvana ja erikoisrajajääkärikomppanian kouluttajana-kin toiminut Anttila kiittelee Immolan yhteen hiilen puhaltavaa työilmapiiiriä. Rajavartijana aloittanut ja sittemmin opistoupseerikoulutukseen hakeutunut Anttila kuuluu iältään niihin opistoupseereihin, jotka sammuttavat ammattikuntamme puolesta valoja 2030-luvun jälkipuoliskolla. Luutnantti Ari Raitasen tavoin hän peräänkuuluttaa jatko- ja täydennyskoulutuksen kautta turvattavaa jatkuvan oppimisen mallia.

- Omalta osaltani harmittaa, ettei RVL näillä näkymin ole järjestämässä opistoupseerien jatkokoulutusta. Mietityttää, jääkö elinikäisen oppimisen periaate vain ja ainoastaan omaehtoisen opiskelun varaan? Minulla eläköitymiseen on aikaa vielä ainakin 15 vuotta, ja näkisin, että meidän jatkokursseja

käymättömien opistoupseerien osaamiselle ja kokemukselle täydennys- ja jatkokoulutuksella päivitettyä olisi tarvetta vielä pitkään, Jani Anttila pohtii.

Kerrasta poikki -linja hiertää vieläkin

Rajavartiolaitoksen koiratoimintaupseeri, luutnantti **Ari Raitanen** on tyytyväinen omaan tehtäväänsä ja sen palkkaukseen, mutta suree muiden kurssiveliensä kohtaloa rajan kerrasta poikki -linjaan opistoupseerien jatkokoulutuksen vuosien takaisesta päätöksestä.

- Espoon koulutuskeskuksessa vietettyjen täydennyskurssin/jatkokurssin pääsykoevaiheen ensimmäisten kuuden viikon jälkeen kysyttiin, olisiko halua jatkaa. Osa ilmoitti, ettei ollut, mutta monilla, varsinkin pohjoisten pojilla, oli toiveena, että voisi välillä pitää taukoa, hengähtää kotona ja sitten suorittaa varsinaisen jatkokurssin. Samalla uudet koulutus- ja palkkausjärjestelmät tekivät tulostaan. Laitoksen senhetkinen henkilöstöjohto kuitenkin linjasi, että se on kerrasta poikki, eikä meille koskaan avautunut mahdollisuutta suorittaa kurssia loppuun. Tiedän, että sen seurauksena monille opistoupseereille, meitä taisi olla nelisenkymmentä, jäi paljonkin hampaankoloon, Raitanen avaa oman ikäluokkansa jatkokoulutuksen järjestelyjä.

RVL:n koiratoimintaupseerina Raitasella on valtakunnallinen ohjausvastuu rajan runsaasta 200 koirasta ja heidän ohjaajistaan. Maarajoilla jokaisessa vartiostossa opistoupseerit kantavat paikallisen vastuun koiratoiminnasta ja merirajoilla merivartiomestarit tai merivartijat.

Rajalla yhteistyö Euroopan rajaturvallisuusviraston Frontex'in ja muiden eurooppalaisten yhteistyökumppanien kanssa on tiivistä ja ohjaa osaltaan koiratoiminnan kehittämistä. Vuonna 2008 Frontex aloitti koiratoiminnan opetus suunnitelman tekemisen, ja mukana oli edustajia 23 maasta. Vuonna 2013 aloitettiin varsinainen koirien ja ohjaajien koulutus. Suomesta lähetettiin koiranohjaaja heti ensimmäiselle kurssille.

Baltian maiden itsenäistyessä 1990-luvun alussa Suomen rajavartiolaitos tuki niiden omien rajavalvontaorganisaatioiden kehitystä. Yksi ensimmäisistä kohteista oli rajakoiratoiminta. - RVL:n silloisen päällikön päätöksellä minut lähetettiin Viroon, Latviaan ja Liettuaan käynnistämään paikallista toimintaa. Myöhemmin olin myös Puolassa vastaavissa tehtävissä.

Kaikkiaan kansainvälisissä yhteistyökuvi- oissa vierähti kymmenisen vuotta, Raitanen muistelee.

Rajalla arvostetaan ja hyödynnetään kokemusta – myös reservissä

Ennen siirtymistään reserviin kapteeni evp. **Pasi Kylmämaa** toimi kymmenkunta vuotta kurssinjohtajana Raja- ja merivartiokoulussa. Eläkepäivät koittivat vuonna 2017, mutta miestä tarvittiin edelleen.

- Suuret rajavartioiden peruskurssit olivat edessä, ja minulta kysyttiin, olisiko käytössä oppilaiden rekrytointitehtäviin. Olin jo aiemmin ollut mukana erilaisissa messu- ym. tilaisuuksissa ja tiesin, mihin olin pääni laittamassa, kertoo Kylmämaa, joka työskentelee asiantuntijana rajavartiomiehen valtuuksiin.

Niin tiesi koulukin, sillä kolmen poikkeuksellisen suuren rajavartijan peruskurssin rekrytoinnissa ei ollut aikaa eikä tilaa opettelulle. Kylmämaalla oli selkeä näkemys siitä, mitä haetaan.

- Win-win-tilanne: koulu tiesi, mitä osasin ja minä tiesin, mitä koulu halusi. Rekryn työtehtävänä on löytää hyviä rajavartioloita, naisia ja miehiä, yli 30 vuoden uralle laitokseen. Rajalla tarvitaan henkilöitä, joilla hyvän fyysisen kunnon ohella on vuorovai- kutustaitoa ja kykyä kohdata erilaisia ihmisiä.

Nyt toinenkin iso kurssi on työpaikkaharjoittelussa eri toimipisteillä ja kolmas lähiopinnoissa Raja- ja merivartiokoululla. Kylmämaan määräaikainen tehtävä päättyy vuoden 2019 lopussa. Toukokuun alussa hän johti ensi tammikuussa aloittavan Rajavartijan peruskurssin valintakokeita.

Luutnantti Ari Raitanen (vas.) osallistui itsenäistyneiden Baltian maiden rajavartiolaitosten koiratoiminnan käynnistämiseen 1990-luvun alkupuolella.

Sotilaseläke ja ansiopäiväraha

Ulla Virtasen (JATTK) tekstistä referoinut Juha Susi

Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen sotilas- ja siviilihenkilöstön eläketurva poikkeaa osin yleisestä eläketurvasta. Eroamisiän (45 - 63) täytettyään henkilö voi muiden edellytysten täyttyessä jäädä vanhuuseläkkeelle. Työttömyysturvalaissa on säädetty poikkeus, jonka mukaan työnhakijalla on oikeus työttömyysetuuteen, jos hän saa vanhuuseläkettä sen johdosta, että on saavuttanut edellä mainitun eroamisiän. Tällainen eläke ei siis estä ansiopäivärahan maksamista. Eläke kuitenkin vähennetään päivärahasta. Poikkeus ei koske muita vanhuuseläkkeitä.

Ansiopäivärahan hakeminen

Päivärahaa voi saada iältään 17 - 64-vuotias (lomautustilanteessa enintään 67-vuotias) työttömyyskassan jäsen, joka on kokonaan tai osittain työtön. Lisäksi edellytetään, että olet jäsenyysaikana täyttänyt työssäoloehdon ja olet kokoaikatyön työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa (TE-toimisto). Jos jäsenyys- tai työssäoloehto ei täyty, voi työttömyysetuutta hakea Kelasta.

Päivärahaa voidaan maksaa vain sellaiselta ajalta, jolloin henkilö on ollut kokoaikatyön työnhakijana TE-toimistossa. Ilmoittautumista ei voi tehdä takautuvasti. Työhaun voi käynnistää sähköisesti osoitteessa www.te-palvelut.fi. TE-toimisto antaa kassalle lausunnon työvoimapolitiittisten edellytysten täyttymisestä.

Päivärahaa maksetaan vain hakemuksen perusteella. Hakemuksen voi tehdä joko sähköisesti kas-

san kotisivulla tai postittamalla paperihakemuksen kassalle. Päivärahaa haetaan jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden jaksoissa. Ensimmäisen hakemuksen voit lähettää vähintään kahden viikon jaksolta. Hakemus tulee toimittaa kassalle kolmen kuukauden kuluessa hakujakson ensimmäisestä päivästä.

Hakemus täytetään ensimmäisestä työttömyyspäivästä lähtien. Kassa huomioi omavastuunajan ja muut mahdolliset korvauksetomat päivät.

Kun ensimmäinen hakemus on käsitelty, saa hakija valituskelpoisen päätöksen päivärahasta, maksuilmoituksen ja jatkohakemuslomakkeen. Jäsenmaksu tulee maksaa myös työttömyyden aikana, jotta jäsenyys pysyy voimassa.

Ansiopäivärahaan liittyvissä kysymyksissä ota yhteyttä suoraan työttömyyskassaan. Lisätietoja päivärahasta saat myös kassan kotisivulta www.jattk.fi.

Kommentti

Täysimääräinen sotilaseläke saattaa torpata ansiopäivärahan

Teksti: Marko Jalkanen

Sotilaseläke vähentää ansiopäivärahaa. Tänä päivänä täysimääräisen sotilaseläkkeen saaminen edellyttää 28 - 30 vuoden keskeytymätöntä palvelusta sotilasvirassa. Valtaosa opistoupseereista palvelee koko tämän ajan. Tällöin sotilaseläkkeen taso euroina on sen tasoinen, että vaikka reserviin siirtynyt ammattisotilas hakeutuisi työtömäksi työnhakijaksi, kertynyt sotilaseläke leikkaisi ansiopäivärahan kokonaan tai lähes olemattomiin.

Sen sijaan niissä tilanteissa, joissa sotilaseläkekarttuma on jäänyt syystä tai toisesta pieneksi ja ammattisotilaan on eroamisiän saavuttamisen vuoksi erottava virastaan eikä henkilö katso kerrytetyn sotilaseläkkeen riittävän elämiseen, voi ansiosidonnainen työttömyysturva helpottaa toimeentuloa. Tällöin on syytä huomioida, että ammattisotilas ei eroa reserviin siirtyessään vahingossa työttömyyskassan jäsenyydestä. Lisäksi hänen on ilmoitettava ensimmäisenä työttömyyspäivänä työtömäksi työnhakijaksi. Suomalainen työttömyysturvajärjestelmä on tarkoitettu tukemaan kokoaikaista työnhakua. Työnhakijan on siis haettava ja oltava valmis vastaanottamaan kokoaikatyötä saadakseen työttömyysetuutena ansiopäivärahaa.

Työttömyyskassojen yhteisjärjestön sivuilla on näppärä laskuri, jolla jokainen voi arvioida ansiopäivärahan suuruutta ja sosiaalietuudeksi luettavan sotilaseläkkeen vaikutusta. Laskuriin laitetaan vain kuukausipalkka, josta päiväraha määritellään sekä sosiaalietuudet-kohdasta myönnetty sotilaseläke. Laskuri näyttää arvion ansiopäivärahasta.

Ohessa laskuriin linkki: www.tyj.fi/fin/ansiopaivaraaha/paivarahalaskuri/

Saadakseen ansiopäivärahaa on ilmoitauduttava ensimmäisenä työttömyyspäivänä työtömäksi työnhakijaksi TE-palveluissa.

Kuva: Marko Jalkanen

Marko Jalkanen JATTK:n hallituksen puheenjohtajaksi

Teksti: Juha Susi Kuva: Marko Jalkanen

Päälystöliiton pääluottamusmies Marko Jalkanen on valittu JATTK-työttömyyskassan (entinen Julkisten alojen teknisten työttömyyskassa) hallituksen puheenjohtajaksi. Valinta tehtiin kassan kokouksessa toukokuussa. Kassan sääntöjen mukaan hallituksen kausi kestää vuoden kerrallaan.

- Puheenjohtajan valintaan ei liittynyt mitään dramatiikkaa. Edellinen puheenjohtaja siirtyi oman ammattiliittonsa tehtävien mukana toisiin tehtäviin, uusi puheenjohtaja avaa taustoja.

Jalkaselle on kertynyt kokemusta kassan hallinnosta seitsemän vuoden ajan.

- Olen istunut kassan hallituksessa siitä asti, kun siirryin töihin liiton toimistoon.

Kassan vuosittaisessa kokouksessa eri asiamiespiirit valitsivat edustajansa halli-

tukseen. Päälystöliittoa edusti kokouksessa liiton hallituksen jäsen **Thomas Salmelainen**.

- Kyseessä oli sopuvaali, joten emme joutuneet äänestämään, Salmelainen toteaa.

Kohti laajempaa katsontakantaa

Uuteen hallitukseen valittiin kokemusta omaavia toimijoita. Valtaosa valituista on työskennellyt kassan hallinnossa jo aikaisemmilla hallituskausilla.

- Hallituksen vahvuus on 1+11 henkilöä. Kun nyt hallituksen jäsenet edustajat useampia ammattiliittoja kuin aiemmat hallitukset, voimme toimia laajemmalla katsontakannalla, Jalkanen arvioi tulevaa kautta. Päälystöliitolla on ollut yksi edustaja kassan hallinnossa. Jalkasen valinnan myötä

liitto luovutti varajäsenyyspaikkansa.

- Puheenjohtajaa lukuun ottamatta jäsenille valitaan henkilökohtainen varajäsen. Vastaavasti hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Ennakoivia turvaamistoimenpiteitä

Kassan jäsenmaksun tulee kattaa omalla vastuulla olevat etuus- ja hallintomenot. Lisäksi edellytetään, että kassalla on vähintään vuoden menoja vastaava tasoitusrahasto. Tämä tasoitusrahasto toimii puskurina silloin, kun kassan etuisuusmenot kasvavat nopeasti. Jos tasoitusrahaston taso laskee alle Finanssivalvonnan määräämän vähimmäistason, jäsenmaksua tulee nostaa.

- Kassan talous on kunnossa, ja tuloksemme on ollut kahtena viime vuotena ylijäämäinen.

Jalkanen edellyttää tulevilla hallituskausilla tehtävän tarvittavia turvaamistoimenpiteitä, jotta kassan elinvoima säilyisi ja jäsenmaksut voitaisiin pitää nykytasoisena.

- Katseen pitää olla tulevaisuuteen. Jäsenmaksujen tulee kattaa hallinnon, henkilöstön ja lakisääteisten palveluiden kulut. Kassan toimistolla tulee olla riittävät resurssit. Tulevaisuuden arviointia varten laadittiin viime vuonna strategiasuunnitelma. Sen mukaan pyritään hallittuun kasvuun.

- Katsomme eteenpäin avarakatseisesti. Meidän on oltava aktiivisia ja yhteistyöhakuisia mahdollisten fuusiokumppaneiden ja uusien jäsenliittojen suhteen. Kassan hallinnossa on seurattu mielenkiinnolla käytyjä keskusteluita ansiosidonnaisen työttömyyspäivärahan osalta. Puheissa on ihmetelty, miksi sitä maksetaan vain kassojen jäsenille eikä kaikille työttömille.

- Tämän osalta voimme vain seurata. Toivomme ne muutokset, jotka lainsäätäjät asettavat uusiksi velvoitteiksi, Jalkanen totea.

Edunvalvonta säilyy

Jalkasen valinnalla ei ole vaikutusta päälystöliittolaisten jäsenten saamaan edunvalvontapalveluun. Kassan hallitus kokoontuu kerran kuussa virka-ajan ulkopuolella, joten siihen liittyvät työt eivät häiritse virkatöitä. Valinnastaan Jalkanen ilmoitti myös työnantajalle.

- Joitain pieniä työjärjestelyitä saatetaan tehdä toimiston sisäisesti, mutta nämä järjestelyt eivät näy jäsenelle.

Arvokasta oppia ja kokemusta kenttälääkinnästä

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Puolustusvoimat

Kriisinhallintatehtävistä saatuja oppeja ja kokemuksia hyödynnetään myös kansallisen puolustuksen kehittämisessä, mm. kenttälääkinnässä. Ylivoimaisesti tärkein ensihoidon oppi on saatu vuotavan vammapotilaan hoidossa. Vaikeasti vammautunut taistelija on vaarassa menehtyä verenvuotosokkiin, ellei vuotoa saada nopeasti hallintaan.

- Henkeä uhkaavan verenvuodon tyrehtyttämistä koulutetaan kaikille varusmiehille ja kriisinhallintatehtäviin lähteville. Verenvuodon hallinnassa on otettu käyttöön mm. vuotoa tyrehtyttäviä sidosmateriaaleja, jotka veren kanssa reagoidessaan muodostavat hyytymän vuotavaan haavaan. Myös vuotavan vammapotilaan kylmettyminen lisää omalta osaltaan verenvuotoa, minkä vuoksi potilaan kunnollista peittelyä ja lämpimänä

pitoa korostetaan kaikessa ensihoitokoulutuksessa. Jokaisen taistelijan ensiapupakaukseen sijoitetulla pienikokoisella pelastuspeitteellä potilaan keskivartalo kytetään tehokkaasti suojaamaan kylmältä, kunhan peitettä osataan käyttää oikein. Tämä oikeaoppinen peittelytekniikka tuotiin niin ikään tuliaisina kansainvälisiltä kentiltä, kertoo ensihoidon ylilääkäri **Juha Kuosmanen** Sotilaslääketieteen keskuskeskuksesta (SOT LK).

Taistelupelastajatoiminta on alun perin Yhdysvaltojen armeijan kehittämä sotilassensivasteen toimintamalli (US Army Combat Lifesaver), jossa jokaisessa ryhmässä on henkeä pelastavan ensihoidon lisäkoulutuksen saanut taistelija. Suomalainen taistelupelastaja on taisteluensiavun lisäkoulutuksen saanut ryhmän taistelija, jon-

ka tehtävänä on täydentää haavoittuneelle jo annettua taisteluensiapua ja tarvittaessa suorittaa henkeä pelastavia toimenpiteitä.

- Siviilipuolen tai sotilaspalokuntien pelastusorganisaatioissa vastaavaa toimintaa voisi verrata ensivastetoimintaan (ensivasteyksikkö, EVY), jossa pelastajat ovat saaneet lisäkoulutuksen henkeä pelastavaan ensihoitoon, Kuosmanen vertaa.

Taistelupelastajatoiminnalla kytetään ehkäisemään kuolemia ennen kuin haavoittuneet on saatu evakuoitua hoitopaikoille. Taistelupelastajan koulutuksessa opetetaan henkeä pelastavaa ensihoitoa ja pelastajan ensihoitovälineiden kuuluvien hoitovälineiden käyttöä. Poikkeusoloissa taistelupelastajan on kyettävä taidoillaan ja hoitovälineillään mm. tyrehtyttämään henkeä uhkaava raajaverenvuoto, huolehtimaan tajuttoman haavoittuneen ilmatien auki pysymisestä ja hätätilanteessa purkaa hengitystä uhkaava paineilmarinta siihen tarkoitettulla neulalla.

- Ulkomailta saatujen kokemusten perusteella näistä pelastajista on tullut välttämätön osa ensihoitoketjua, niin kansainvälisessä toiminnassa kuin kotimaaisessa poikkeusolojen suorituskyvyssäkin, Juha Kuosmanen painottaa.

Lääkärien koulutusohjelma eteläafrikkalaisessa traumasairaalassa

Puolustusvoimille luotiin **uusi kenttäkirurginen liikkuva suorituskyky** eli etupainotteinen leikkausryhmä kriisinhallintaoperaatioiden käyttöön, mikä tukee samalla myös poikkeusolojen varautumista. Sotavammojen aiheuttama suuri verenvuoto johtaa haavoittuneen menehtymiseen taistelukentälle,

jos verenvuotoa ei saada tyrehdytettyä nopeasti ja evakuointi kirurgiseen hoitopaikkaan pitkittyy.

- Haavoittuneen ns. vammahallintakirurginen hoito tulee aloittaa mahdollisimman nopeasti, jotta vakavasti loukkaantuneen verenvuotopotilaan selviämisen nuste paranisi. Vammahallintakirurgian vaiheittaisen leikkausajatuksen mukaisesti vaikeasti haavoittuneen tila vakautetaan evakuointikelpoiseksi ensimmäisen vaiheen hätäkirurgisella leikkauksella jo sotatoimialueella ja lopullinen elinvammojen korjaava kirurginen hoito tehdään vasta evakuointisairaalassa. Erityisen korostuneeksi tämä lähestymistapa tulee toimittaessa kriisinhallintaympäristössä, jossa vammautuneiden lopullinen korjaava kirurginen hoito voidaan toteuttaa tyydyttävästi vasta Suomessa olevassa evakuointisairaalassa, sanoo valmiusylläkäri **Jaakko Keränen** SOTLK:sta

Liikkuvien leikkauksiryhmien koulutustarpeita varten luotiin reserviläislääkäreille nousujohteinen, kansainvälisesti tunnistettuihin konseptikursseihin perustuva täydennyskoulutusjärjestelmä, jollaista ei ole ollut mahdollista suorittaa aikaisemmin Suomessa. Suomessa joutuu sairaalahoitoon vuosittain noin 150 potilasta ampuvammamman vuoksi. Vain hyvin harvalle kirurgille kertyy riittävä käytännön kokemus vaativien ampuvammamien leikkaushoidosta. Puolustusvoimien kenttäkirurgisen koulutuksen kehittämistyön tuloksena luotiin lääkärin koulutusohjelma eteläafrikkalaiseen traumasairaalaan, jossa hoidetaan keskimäärin 20 ampuvamma- ja puukotuspotilasta päivässä ja leikataan kuukaudessa noin 400 kriittisesti vuotavaa hätätilapotilasta.

- Tänä vuonna kymmenkunta suomalaista kirurgia ja anestesiaa lääkärinä työskentelee kukin keskimäärin kolmen kuukauden jakson yhdessä maailman suurimmassa traumasairaalaan harjaantuneen vakavasti loukkaantuneiden potilaiden ensihoidossa ja henkeä pelastavassa hätäkirurgiassa. Näin hankittua kansallista osaamista voidaan hyödyntää niin sairaaloiden normaaliolosuhteiden päivittäistoiminnassa kuin Puolustusvoimien poikkeusolosuhteiden kenttäkirurgisessa toiminnassa, Keränen toteaa.

Ranskan rinnalla rauhaa turvaamassa

Teksti: Jyrki Lukkarinen Kuva: Mika Haapiainen

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikön kenraalimajuri **Ilkka Koriamäen** tarkastusmatka suomalaisiin kriisinhallintajoukkoihin suuntautui tänä vuonna Libanoniin. Vierailun delegaatiossa me henkilöstöjärjestöjen edustajat saimme kattavasti tietoa operaation tilanteesta, kehitysnäkymistä ja uhkakuvasta. Pääsimme perehtymään alueen palvelusolosuhteisiin ja suomalaisten rauhanturvaajien toimintaan Libanonissa. Suomi osallistuu UNIFIL-operaatioon Libanonissa osana ranskalaista komentajan reservipataljoonaa (FCR, Force Commanders Reserve)). Matkan aikana tapahtui suomalaisen kriisinhallintajoukon komentajan vaihto, kun everstiluutnantti **Tapio Huhtamella** vastaanotti komentajan tehtävät everstiluutnantti **Riku Mikkoselta** osana rotaation vaihtoa. UNP9-1 -tukikohdan lisäksi tutustuimme Naqourassa sijaitsevaan UNIFILin päämajaan ja sen palvelusolosuhteisiin. Hyvien esittelyiden pohjalta meille muodostui kattava käsitys rekrytointiin, palkkauksen, palvelussuhteinehtojen ja olosuhteiden haasteista sekä kehittämistarpeista. Matkan painopiste oli henkilöstöasioissa. Vierailun aikana järjestettiin tilaisuus tavata laajasti suomalaisia rauhanturvaajia. Lisäksi jokaiselle henkilöstöryhmälle oli mahdollistettu oma keskustelutuokio. Keskusteluiden pohjalta esille nousi muista operaatioista poikkeava rotaatioyt-

Sotilasjärjestöjen "liittopomot" Jyrki Surkka (AUL), Jyrki Lukkarinen (PL) ja Ville Viita (UL) kävivät tutustumassa suomalaisten rauhanturvaajien palvelusolosuhteisiin ja toimintaan Libanonissa.

mi, joka johtuu ranskalaisten rotaatioaikataulusta. Varsinkin ammattisotilaille neljän kuukauden rotaatio koulutusjaksoineen ilman palvelusvapaita tuo eteen taloudellisen kannattavuuden haasteen, koska vuosien saatossa ero kriisinhallintatehtävien ja kotimaan palvelustehtävien palkkauksen osalta on kaventunut. Oman haasteensa kriisinhallintatehtäviin lähdölle tuo vaihteleva irrotettavuus operaatioon kotimaan hallintoyksiköistä ja epävarmuus mahdollisesta paluutehtävästä. Nyt toimittaessa osana ranskalaista reservipataljoonaa, nousevat esiin kielelliset haasteet mahdollisen yhteisen kielen puuttuessa. Suomalaisten rauhanturvaajien englannin kielitaito on huomattavasti paremmalla tasolla kuin ranskalaisten aseveljien. Tämä korostuu erityisesti miehistötehtävissä. Vierailun aikana delegaatiolle järjestyi myös tilaisuus käydä ennakkoäänestämässä EU-vaaleissa hieman kotisuomea eksoottisemmassa paikassa, tukikohdassa sijainneessa Jabal Marunin vaalihuoneistossa Suomen suurlihettilään **Tarja Fernandezin** seurassa.

JATTK 40 vuotta

Julkisten alojen teknisten työttömyyskassa (JATTK) täytti 40 vuotta maaliskuun lopulla. Kassa perustettiin Valtion teknillisten työttömyyskassana. Nimi muuttui nykyiseksi vuonna 1985, kun Kuntien Teknillisten työttömyyskassa sulautui mukaan.

Kassaan kuuluu nykyisin noin 55 000 jäsentä. Valtaosa jäsenistä kuuluu kassaan jäsenliittojensa (22) kautta. Yksilöjäseniä on noin 7 000.

Kassa juhli merkkipäiväänsä toukokuun lopulla. Päälystöliittoa edusti tilaisuudessa pääluottamusmies **Marko Jalkanen**.

Akavan liittokokous: Turvallisuu-teen on panostettava

Akavan liittokokouksessa pitämässään puheessa puheenjohtaja **Sture Fjäder** nosti esille jälleen turvallisuuden.

- Akavalaiset toimijat huolehtivat sisäisestä ja ulkoisesta turvallisuudestamme. Turvallisuuden parantaminen edellyttää merkittävästi lisää ammattihenkilöstöä.

Viesti oli suunnattu samanaikaisesti käytyihin hallitusneuvotteluihin. Puheenjohtajan puheessa edellytettiin Puolustusvoimien henkilöstön lisäämistä vähintään 600 henkilöllä kuluva vaalikauden aikana.

Päälystöliittoa tilaisuudessa edusti hallituksen jäsen **Thomas Salmelainen**.

- Puheenjohtaja Fjäder muistutti puheessaan myös Puolustusvoimien virkamiesten työaikalaian päivittämistarpeesta. Siihen liittyvät korjaukset tulee viedä loppuun asti.

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004

toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

NOA: Sotilaiden työajat puhuttavat edelleen

Pohjoismaisten upseerijärjestöjen (Nordisk Officers Alliance) toukokuuisessa tapaamisessa Norjassa keskusteltiin edelleen sotilaiden erityistyöpalvelumuotojen (sotilaallinen harjoitus ja meripalvelu) työajoista. Muissa Pohjoismaissa niistä muodostuu rahallisen korvauksen lisäksi vapaa-aikakompensaatiota.

- Erityisesti Tanskassa oli kerrytetty hyviä tilastoja aiheeseen liittyen. Ne kertoivat selvästi, ettei pelkkä rahallinen korvaus riitä vaan myös korvaavia vapaita tarvitaan, Päälystöliittoa tilaisuudessa edustanut puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** kertoo käsitellyjä aineistoja.

Keväinen kokous oli luonteeltaan valmis-televa kokous syksyn laajempaa kokousta varten.

- Jatkamme syksyllä keskustelua ja tietojen vaihtoa erityistyöaikapalvelumuotojen, työaikojen sekä jaksamisen osalta, Lukkarinen kertoo yhteistyöstä.

Tasavallan presidentin myöntämiä arvonimiä

Kunnallisneuvos

Vanhamäki Veikko Kalevi

Sotakamreeri

Grönroos Seppo Olavi Edvard
Salo Raimo Johannes
Söder Aarno Juhani

Lentokapteeni

Vaskelainen Pertti Kalevi

Pääluottamusmiehet juhlivat merkkipäiviään

Pääluottamusmiehet **Jaakko Levä** (PV) ja **Ilkka Huttula** (MAAV) viettivät huhtikuussa yhteisesti 50-vuotispäiviään laivalla. Juhliin oli kutsuttu sukulaisia, ystäviä ja yhteistyökumppaneita.

Päälystölehti onnittelee päivänsankareita.

Sainko enemmän mitä pyysin?

Teksti: Urheilujohtaja Mika Räisänen

Liiton urheilutoiminta 2011 - 2018

Edeltäjäni **Jari Kivelä** laati liitolle urheilutoimintastrategian vuosille 2011 – 2018. Strategian mukaisesti tavoitella vuoden 2018 lopussa oli se, että

- urheilutoiminta innostaa ja kannustaa jäsenistöä omatoimisesti huolehtimaan fyysisestä kunnostaan,
- urheilutoiminta tarjoaa jäsenistölle positiivisia liikuntakokemuksia ja
- urheilutoiminta luo kuvan fyysisesti hyväkuntoisista päälystöliiton jäsenistä.

Jäsenistön liikuntainnostusta pyrittiin lisäämään siirtämällä painopistettä kilpailutoiminnasta positiivisen liikuntaelämyksen tuottamiseen. Urheilujohtajan johdolla tarjottiin alueellisesti kustannustehokas liikuntatapahtuma.

Tuohon ajanjaksoon mahtuu runsaasti urheilutoiminnan "sopeuttamista" eli kansankielellä toiminnan supistamista. Mainitakoon esimerkkeinä urheilutoimikunnan lakkauttaminen, urheilun apurahojen jakamisesta luopuminen, mitaleista ja palkintolusikoista luopuminen sekä kilpailtavien lajiin supistaminen.

Jokainen voi miettiä, miten urheilutoiminnan strategian toteuttamisessa onnistuttiin kuluneen seitsemän vuoden ajanjaksolla. Alueellisia liikuntatapahtumia järjestettiin kaksi kappaletta. kiipeilytaphtuma Lahdessa ja Karelia-soutu Joensuussa. Taphtumista kumpikaan ei kerännyt suurta suosiota jäsenistön keskuudessa. Alueellisten liikuntatapahtumien tilalle kehitettiin kuntoliikuntatapahtumiin osallistujien taloudellinen tukeminen. Palveluksessa oleville jäsenille mahdollistetaan osallistuminen mieleiseen lajiin haluamanaan ajankohtana liiton maksaessa osan osallistumismaksusta. Tämäkään ei ole lyönyt itseään läpi.

Kentän ääni

Liiton puheenjohtajapäivillä halusin "kentän" mielipiteen urheilutoiminnan jatkosta. Alustuksessani kerroin urheilutoiminnan nykytilan ja pyysin evästyä tuleville vuosille. Puolustushaarat (ml. Rajavartiolaitos) kokoontuivat varapuheenjohtajien johdolla miettimään ennakkotehtäviä. Lopputulemana oli lähes soraääneton kannanotto, jossa esitetään liiton kilpaurheilutoiminnan lakkauttamista. Kuntoliikuntatapahtumien

taloudellista tukemista esitettiin kehitettäväksi, esim. osallistumismaksuosuuden kasvattamista nykyisestä. Käytäväkeskusteluissa esitettiin tutkittavaksi mahdollisuutta (huippu)urheilun taloudelliseksi tukemiseksi.

Sitä saa mitä tilaa

Tosiasiaan on, että urheilutoiminta ei ole liiton ydinbisnestä. Edelleen, liitossa ei ole nuoria, huipulle tähtäviä tavoitteellisia kilpaurheilijoita. Vuosittain järjestetyistä kilpailuista hiihto ja suunnistus keräävät noin 15 kilpailijaa ja ammunta vain tuplaten tuon määrän. Kilpaurheilutoiminta koskettaa siis noin 1 % jäsenistöstä.

Urheilujohtajana otan saadun palautteen nöyränä vastaan. Tutkin mahdollisen kilpailutoiminnan lakkauttamisen vaikutukset jäsenistöön, lähinnä evp-jäsenten osallistumisen sotilaiden Suomen mestaruuskilpailuihin sekä kilpailu- ja valmennustoimintaan tarkoitettujen patruunoiden jakamiseen ko. kilpailujen yhteydessä. Tulen laatimaan liiton hallitukselle esityksen urheilutoiminnan kehittämisestä päätöksenteon perusteeksi. Perästä kuuluu.

Valmennuspatruunoita anottavissa

Teksti: Mika Räisänen Kuva: Mikko Perón

Maavoimien vuosien 2019 - 2023 toimintasuunnitelman mukaisesti Päälystöliitolle myönnetään kilpailu- ja valmennustoiminnan tukemiseen patruunalajien kiintiötä seuraavasti:

- .22 LR (20 000 kpl)
- 6.00 KIV TARKP (10 000 kpl)
- .32 REV P (6 000 kpl)
- .38 REV P (2 000 kpl)
- 9.00 PIST (7 500 kpl)
- 7.62 RK (10 000 kpl)

Patruunat jaetaan liiton ampumamestaruuskilpailujen yhteydessä Kaartin jääkäri-rykmentissä 2.–4.9. Patruunat tulee noutaa henkilökohtaisesti, ja niiden luovutus kolmannelle osapuolelle on kielletty.

Anomukset tehdään liiton nettisivulla (jäsenpalvelut/urheilutoiminta/valmennuspatruunat) olevalla lomakkeella 30.6. mennessä. Liitetyt tiedostot kilpailutuloksista muodostavat oleellisen osan jakopäätöstä. Anojalla tulee olla anomansa patruunakaliperin mukainen hallussapitolupa (jäljennös),

mikä tulee esittää anomuksen liitetiedostona tai erillisellä liitteellä. Urheilujohtaja tekee jakopäätöksen 1.8. mennessä. Päätös on ehdollinen ja edellyttää henkilökohtaista noutoa sekä osallistumista sotilaiden SM-kilpailuihin kilpailijana.

Päätöksestä ja ohjeista patruunoiden noutamiseksi ilmoitetaan anojan sähköpostiin.

Lisätietoja urheilujohtajalta (mika.raisänen@paallystoliitto.fi)

Tiedote toimintamme tulevaisuudesta

Kuva: Kati Räisänen

6.4.2019 pidetyssä Päällystön Naisten Liitto ry:n virallisessa liittokokouksessa kokousedustajat tekivät päätöksen, että Päällystön Naisten Liitto ry:n toiminta ajetaan alas vuoden 2019 aikana. Liiton toiminnan päättämisestä tämä kokous oli ensimmäinen ja toinen virallinen toiminnan päättämiskokous päätettiin pitää lokakuun 5. päivä.

Tämä päätös tarkoittaa sitä, että Päällystön Naisten Liitto ry:n toiminta loppuu tämän vuoden aikana. Jäljellä olevia neljää yhdistystä neuvotaan aloittamaan oman toimintansa alasajon. Jotta yhdistyksen toiminta voidaan ajaa alas, tulee pitää kaksi virallista kokousta. Käsittääkseni moni jäljellä olevista yhdistyksistä onkin jo pitänyt ensimmäisen kokouksensa. Toinen kokous tulee pitää vasta lokakuun 5. päivän jälkeen, jotta tuohon liiton toiminnan päättävään kokoukseen saadaan viralliset kokousedustajat.

Koska Päällystön Naisten Liitto ry:n toiminta päätettiin ajaa alas vuoden 2019 loppuun mennessä, kokousedustajat tekivät myöskin päätöksen, että jäsenmaksuja liitolle ei enää vuonna 2019 kerätä. Samoin kokousedustajat tekivät jäsentukimaksusta päätöksen niin, että sen suuruus on 5.10.2019 asti 50 euroa ja tämän jälkeen sen maksu päättyy. Jäsentukimaksua on selvitetty lakimieheltä ja ohje oli seuraava: Koska aikanaan ei ole muodostettu minikäänlaista rahastoa maksua varten, vaan suuruus on vuosittain päätetty, tällaiset maksut loppuvat samalla päätöksellä, kun liiton toimintakin päättyy.

Jotta aktiiviset naiset eivät jäisi aivan tyhjän päälle, Päällystöliiton Evp-yhdistys muutti vuosikokouksessaan sääntöjään niin, että he voivat ottaa meidät naiset jäsenikseen. Mukaan voivat liittyä kaikki ne naiset, joiden puoliso on tai on ollut Päällystöliiton tai

sen edeltäjien jäsenenä (siis myös lesket pääsevät mukaan). Tarkoituksena on, että vuoden aikana on ainakin kaksi yhteistä tapahtumaa: vuosikokousviikonloppu ja kesäpäivät eri puolilla Suomea. Myöskin erilaisia loma- ja matkatapahtumia pyritään järjestämään. Evp-yhdistyksen säännöt ovat nyt Patentti- ja rekisterihallituksessa hyväksyttävänä, ja kun olemme pitäneet toisenkin liittomme lopettamiskokouksen, voimme ryhtyä liittymään Evp-yhdistykseen. Jokainen liittyy henkilökohtaisesti. Tästä asiasta tiedotetaan tarkemmin, kun saamme tietoja Evp-yhdistykseltä.

Olemme myöskin käyneet neuvotteluja Hämeenlinnassa sijaitsevan Museo Militarisan kanssa, jotta liittomme saisi pysyvän näyttelyvitriinin museoon. Näin jälkipolvillekin jää jokin muisto meistä.

Päällystön Naisten Liitto ry:n hallitus

Arja Haakana (vas.), Pirkko Lokinperä, Satu Rajala ja Anneli Venesjärvi seppelleenlaskussa.

Tervetuloa Evp-yhdistyksen kesäpäiville Vaasaan 17.–18.8.

Ilmoittautuminen Hotelli Scandic Waskiasa (Lemmenpolku 3). Perjantaina 16.8. tul-
leille on aamupalan jälkeen klo 9.30 lähtö
saaristoristeilylle. Lauantaina 17.8. tulijat
ilmoittautuvat klo 11 – 11.30, majoittumi-
sen jälkeen on tulokahvi ja lähtö saaristo-
risteilylle klo 13.30. Molempien risteilyjen
ohjelmaan kuuluu lounaaksi tarjottava lo-
hisoppa. Aamupäivän risteilijöille on iltpäi-
vähävi hotellilla klo 14.
Veljesillalliselle kokoonnumme hotellin ra-
vintolaan klo 19.30 ja nautimme runsaan
buffet illallisen. Illallisen jälkeen ilta jatkuu
Mika Peltoniemi -duon tahdittamalla tans-
seilla.

Sunnuntaina 18.8. aamiaisen jälkeen on
mahdollisuus kurssikokousten pitämiseen.
Koko paketin hinta on 120 euroa, sisältäen
saaristoristeilyn, lohisopan, kahvit ja velje-
sillallisen ruokajuomineen. Mikäli tulet per-
jantaina, on paketin hinta 160 euroa. Lisä-
hinta yhden hengen huoneesta 30 euroa/
vrk. Pelkästään veljesillalliselle osallistujal-
le hinta on 55 euroa.
Ilmoittautumiset Lauri Sundille 30.6. men-
nessä, kertokaa myös erikoisruokavaliot,
lauri.sund@pp1.inet.fi tai 0500 736 383.
Ilmoittautuminen vahvistetaan maksamalla
samalla osallistumismaksu ilmoittautumi-
sen mukaisesti Evp-yhdistyksen tilille FI90
4456 0010 2343 19.

Peruskurssi 29:n kurssikokous

Kurssikokous pidetään Vaasassa Evp-yh-
distyksen kesäpäivien yhteydessä 17.-
18.8. Sunnuntaina aamiaisen jälkeen
pidämme kurssikokouksen. Tarkempi oh-
jelma ja ohjeet ilmoittautumisesta löytyvät
kesäpäivien kutsusta. Puolisot ovat luon-
nollisesti tervetulleita mukaan, eikä osalli-
suuminen edellytä Evp-yhdistyksen jäsenyyttä.
Ilmoittautumisen yhteydessä mainitkaa
osallistumisestanne PK 29:n kurssikokouk-
seen.

Tervetuloa!
Atte Kainulainen
050 546 4545

Pääkaupungin evp:t Kaartin jääkäriyrykmentissä

Teksti ja kuva: Markku Toivanen

Kaartin jääkäriyrykmentti kutsui pää-
kaupungin evp-henkilöt päivittämään
tietojansa Santahaminaan 13.5. Ryk-
mentin komentaja, eversti **Petteri Tervo-**
nen kertoi maavoimien ja rykmentin toimim-
nasta. Esitys oli todella mielenkiintoinen.
Maavoimat on kehittynyt valtavasti tällä
vuosituhannella, mikä näkyy myös joukko-
jen suorituskyvyssä. Kapteeni **Vesa Paa-**
vola ja luottamusmies **Antti Mäkeläinen**
kertoivat opistoupseerien tilanteesta lähin-
nä maavoimien ja rykmentin osalta.

Munkkikahvien jälkeen oli Maanpuolustus-
kurssille esitettävän toimintänäytöksen
kenraaliharjoitus. Se oli todella mielenkiin-
toinen ja poikkesi tavanomaisesta. Sen
alussa poliisit vapauttivat panttivankeja
käyttäen tukenaan uusia panssariautoja,
pelastustoimi sammutti tilanteesta sytty-
neen ajoneuvon ja lopuksi Kaartin ja Raja-
vartiolaitoksen erikoisosastot eliminoivat
rakennukseen piiloutuneet terroristit. Vau-
dikasta toimintaa.
Kalustonäytöksestä löytyi vielä jotain tuttu-

akin, esim. paljon käytetty Tampellan hei-
tin.

Evp-henkilöstön tietojen päivittämistä ei
valitettavasti ole ollut aikaisemmin, mutta
onneksi parin vuoden valmistelu jälkeen se
voitiin toteuttaa. Komentaja ilmoitti, että
jatkossa tilaisuuksia tullaan järjestämään
muutaman vuoden välein, mikä on todella
hyvä tieto. Evp-henkilöstö on voimavara,
jonka pitää pysyä ajan tasalla puolustusvoi-
mien toiminnasta.

Lomakohteissa vielä tilaa loppuvuonna

**Haku lomakaudelle 1.9. – 31.12.
päättyy 30.6.**

**Varaa, virkisty
ja nauti**

Päällystöliiton lomakohteista on moneksi. Kesällä Koli ja jylhä kansallismaisema, ruskun aikaan ja keväthangilla ehdottomasti Saariselkä, Vierumäellä puoleensa vetävät golfviheriöt ja minikylpylä. Päällystöliiton tasokkaissa lomakohteissa päivän kruunaa saunahetki ja huurteinen.

Ovatko Helsingin asunnot ja sen äärellä olevat kulttuurikohteet Sinun nautintojesi lähteitä?

Yhtä kaikki, varaa, virkisty ja nauti!

[www. paallystoliitto.fi](http://www.paallystoliitto.fi)